

Friedrich Dürrenmatt

A CSENDESTÁRS

SZEREPLŐK:

DOC, JIM, JACK
BOSS, ANN, SAM
COP, BILL, JOE, AL

HELYSZÍN:

Elhagyatott, vén raktárépület öt emelet mélységben fekvő pincéje. Betonpillérek. Betontető. Balra hűtőkamrát építettek be a dohos raktárterembe, a helyiség többi részével láthatóan nem sokat törődnek. A hűtőkamra ajtaja gombnyomásra, automatikusan s a rivaldával párhuzamosan nyílik, belsejébe azután mégis csak részben nyílik bepillantás, a ragyogóan kivilágított, fehér csempékkel borított belső térben csupán egy hosszú, piros gumicsővel felszerelt vízcsapot látni, semmi mást. A raktárterem jobb oldalán liftakna - lehet zárt vagy rácsozott (úgyhogy látjuk benne a felvonó emelkedését vagy süllyedését): ennek eldöntését nyitva hagyjuk. amennyiben a felvonó láthatatlanul közlekedik, érkezését vagy emelkedését tanácsos függőleges sorokban elhelyezett világító korongokkal jelezni, továbbá a liftajtót nem jobbról balra, hanem fölülről lefelé zárni. Az egyik betonpillér meg a liftakna közt lakószobának berendezett, a nézőtér felé forduló oldalán nyitott fülke. E lakófülke háttéréül primitív deszkafal szolgál. A deszkafal s a liftakna közt folyosó vezet hátrafelé. A lakófülkében a nézőtérhez képest ferdén álló heverő, egy primitív farúd pedig a heverő fölé feszített ponyvának szolgál támasztéku: korántsem fölöslegesen, mert odafentről állandóan víz csöpörög valahonnan. E lakófülkében lámpa ég, melynek melegebb, vörhenyes fénye elüt az egész helyiséget megvilágító három neoncsó brutális világától, ámbár a három cső közül többnyire csak az egyik működik. A heverő fölötti lámpa a ponyván keresztül áthúzott vezetéken függ, úgyhogy ez a primitív lámpás a lakófülkében egyenesen meghitten pislákol. A heverőtől jobbra kisebb láda, a liftakna falánál másik láda, melyen whiskysüvegek állnak, a betonpillér előtt szék, a betonpilléren kis mosdó, vízcsappal. Zubonyát e föld alatti terem lakója az odakint balra álló betonpillérre akasztja, munkaöltözéke pedig, a fehér bőrkötény meg a lilásrózsaszín gumikesztyűk a hűtőkamra jobb belső falán lógnak. A háttérben, a betonpillérek közt kisebb-nagyobb ládák, a darab folyamán ezek a halmok további ládákkal gyarapodnak. Az előszínpadon is látni néhány ládát, egyet talán balra, egy másikat pedig jobbra a portáltól, egy harmadikat meg a hűtőkamra jobb oldala mellett, e mögött a láda mögött egy második szék.

IDŐ:

A jelen

ELSŐ RÉSZ

Doc lassan feláll

.
DOC Úgy szoktak csak hívni: Doc. Beszélek. Beszélek, hogy valaki hallja a hangomat. Olyan ügybe keveredtem, amely nem enged szóhoz jutnom, kétségbeejtő és hallgatag ügybe, hallgatag, mert titoktartás és elhallgatás közepette zajlik, úgyhogy a résztvevők hallgatnak, akkor is hallgatnak, ha éppen beszélgetnek. Biológus vagyok. Az életet akartam kutatni, vizsgálni szerkezetét, fürkészni titkait. Cambridge-ben tanultam, meg a Columbia egyetemen. Városunk egyetemén tanítottam. Sikerült előállítanom egy mesterséges vírust. Aztán átmentem a magániparhoz. Az ajánlat királyi volt, a lépésem tévedés. Megbízta a hírnevemben meg a jövedelmemben. Hozzászóltam, hogy erőmön felül költsékezzem. Nagy lábon éltem, ékszerekkel aggattam tele egy asszonyt, a feleségemet, kényeztettem egy fiút, a fiamat. Hittem a szabad tudomány meséjében. Azt hittem, kutathatok majd örökké, nyugalomban, kényelemben. Azt képzeltem, hogy enyéme a műszerek, az elektronmikroszkópok, a számítógépek. Nem voltak az enyéme. A tiszta tudomány nagyon is költséges lett a magánipar számára. Amint a gazdasági válság beütött, nagy ívben repültem állásomból. Mint egyébként annyi más tudós még, fizikusok, matematikusok, kibernetikusok. Az egyetemi tanszékeket már elfoglalták a tanítványaim, a rákkutatás meg a biológiai hadviselés intézetei mind túlszűfolva. Nem győztem a hiteleket, az asszonyt, a fiammal, az ékszerekkel meg a szeretőjével leléptem. Nevet változtattam, és lebuktam a mélybe. Belemerültem városunk üledékébe, társadalmunk értelmiségi proletáriátusába, az emberiség kihasználatlan szellemi raktárkészletébe. A tudományon kívül kellett megélhetést keresnem.

Széket kap fel, leül elöl a rivaldán, a középtől balra.

DOC Taxisofőr lettem, ez a mesterség hozott össze Boss-szal.

Boss, kalapban, szőrme kabátban, kezében egy székkal balról belép.

DOC Véletlen volt. Taxi kellett neki. Az enyém. Két éve. Egy vörös, téli alkonyaton.

Boss Doc mellé ül.

DOC A Cadillacjének felhasogatták a gumijait, Rolls Royce-át golyók lyukasztották keresztül, Buickját a konkurencia figyelte.

BOSS Valóságos katasztrófa.

DOC Már a harmadik krematóriumhoz fuvarozom magát.

BOSS És ha az egész várost tűvé kell tennem érte, akkor is keresek egy negyediket.

DOC Direktor egy temetkezési intézetnél?

BOSS (felnevet) Az év legjobb vicce.

Doc vezet.

BOSS Tudja, miért ülök maga mellett?
DOC Mert így szokta.
BOSS Én hátul szoktam ülni. (Balra tekintget.) A Vízfejű
Abraham.
DOC Nem ismerek ilyen egyént.
BOSS Ha fölismert volna, maga most egy hulla mellett ülne.

Doc vezet.

BOSS Boss vagyok
DOC Boss. Főnök. Abból rengeteg van.
BOSS Én a Boss vagyok.

Doc vezet.

BOSS Ne hajtson ilyen gyorsan.
DOC Még ötvennel sem megyek.

BOSS Nem vagyok teljesen egészséges.
DOC Nem csodálom
BOSS Kinyírhatnám magát.
DOC Rálépek a gázra.
BOSS Lassabban, hogy vinné el az ördög.
DOC Ha egyszer ki akar nyírni.
BOSS Csak úgy mondtam.
DOC Ja úgy.

Doc vezet.

BOSS Az a foglalkozásom, hogy pasikat kinyírok.
DOC Értem.
BOSS Ha megfizetik.
DOC Teljesen világos.
BOSS A szakma első embere vagyok.
DOC És a Vízfejű Abraham?
BOSS A konkurencia.
DOC Hát akkor mégsem egészen az első.
BOSS Holnap már nem látja meg a napvilágot.
DOC Piros
BOSS Csak puhán fékezzen.

Doc megáll.

DOC Ha a Vízfejű Abraham most ezen az utcasarkon állna,
akkor holnap már maga nem látná meg a napvilágot.
BOSS Foglalkozási ártalom. (Jobbra tekintget.) Jeff, a
Bosszuló Farkas.
DOC Abban a simléderes sapkában?
BOSS Abban.
DOC Éppen összerogy.
BOSS Sam intézte el.
DOC A maga embere?
BOSS Az én emberem.
DOC Zöld.

Doc vezet.

BOSS Abba a mellékutcába.
DOC Igen.
BOSS Álljon meg.
DOC Kérem.

Boss balra indul.

BOSS Itt lennie kell egy krematóriumnak.
DOC Két hónapja lebontották.
BOSS Oda az utolsó esélyem.
DOC Ne csüggedjen.

Boss visszaül, bevesz egy tablettát.

BOSS Nitroglicerín. Lötyög a pumpám. (Kiköpi a szétrágott tablettát.) Gyerünk tovább.
DOC Hová?
BOSS A Tommey's bárba.

Doc vezet.

BOSS Maga nem ismeri az én problémámat.
DOC Milyen problémája van?
BOSS Egy higiéniai problémám.
DOC Éspedig?
BOSS Eleinte egyszerűen ott hagytuk a hullákat, ahol kifeküdtek.
DOC Az ilyesmi azután bosszantja a rendőrséget.
BOSS Környezetszennyezés.
DOC Kiadhatnának valami temetkezési magánvállalatnak.
BOSS Drágák. Nem tudjuk megfizetni őket. Itt balra.

Doc vezet.

DOC Ma már nem rentábilis a gyilkosság.

BOSS És taxizni rentábilis?
DOC Az se.
BOSS Pocsék idők.

Doc megáll.

DOC A Tommey's bár.
BOSS Az üzleti gondok engem érzékiségre gerjesztenek.
DOC Egy krematórium nem oldja meg a maga gondját.
BOSS Miért nem?
DOC Mert ha eléget egy hullát, az egész kerület füstbe borul.
BOSS Akkor az én üzletem csődbe jutott.
DOC Egyetlen ember húzhatja ki a csőből.
BOSS Kicsoda?
DOC Én.
BOSS Akkor ne sajnálja tőlem a bölcsességét.

Doc sugdos valamit Bossnak. Nevetnek. Boss jobbra el.

DOC Nem sajnáltam tőle, és azóta nem taxizom.

Kivilágosodik az egész színpad.

DOC Mindössze technikára váltottam át a szerves kémia bizonyos alaptényeit, ennyi az egész. Laboratóriumom a folyónál található, egy vén raktárpépület öt emelet mélységben fekvő pincéjében, és ennek a laboratóriumnak még a létezéséről is csak nagyon kevesen tudnak. Kizárólag egy áruszállító liften lehet

megközelíteni. Nekrodializátor lettem, nekrodialízissel foglalkozom, találmányom pedig, amit itt installáltam, egy nekrodialitikus berendezés.

Kinyitja a hűtőkamra ajtaját.

DOC Július van, délután ötre jár. Egész nap dolgozom. Valaki fölfigyelt a tevékenységünkre. Hívatlan látogató jelentette be magát. Nem szeretem a hívatlan látogatókat.

Boss, nyári öltönyben, kilép a liftből.

BOSS Ha pontosan érkezik, eláthatjuk magunkat.

Doc kijön a hűtőkamrából, üres ládát hoz. A lift fölfelé halad.

DOC Nem érkezik pontosan. (Hátrarakja az üres ládát.)

BOSS Én nem izgatom fel magamat.

DOC Én se.

BOSS (észreveszi, hogy tárva a hűtőkamra) Állítsa le végre.

DOC Ki kell ürítenünk a hűtőkamrát.

BOSS Hány van még benne?

DOC Öt.

BOSS Állítsa nagyobb teljesítményre.

DOC A legnagyobbra van állítva.

Boss fel-alá rohangál.

DOC Most mégiscsak ideges.

BOSS Az én idegeim vasból vannak. (Docot nézi.)

DOC Ismeri a pasit?

BOSS Nem.

DOC És ő magát?

BOSS Nem.

DOC Különös.

Zubogás.

BOSS Végre.

DOC Még négy. (A hűtőkamrába megy.)

BOSS Hogy szúrta ki pont magát?

DOC (a hűtőkamrából) Behivatott az irodájába.

BOSS Csak azért, hogy közölje magával, hogy velem akar beszélni?

DOC Kizárólag.

BOSS És méghozzá itt?

DOC Itt.

BOSS A fene egye meg. (Cigaretta dug a szájába.) Sehogy se tetszik ez nekem. (Rágyújt.)

DOC (egy üres ládával jön) Nekem se.

BOSS Hivatalosan a maga fölöttese Mac.

DOC Tudom.

BOSS Miért nem Macet nevezte meg?

DOC Megneveztem Macet.

BOSS És?

DOC Mac fölöttesével óhajtott beszélni.

BOSS A fene egye meg. (Töpreng.) És azt mondja, hogy kifejezetten ártalmatlan.

DOC Teljesen.

BOSS Nem hiszek én az ártalmatlan figurákban.

DOC Feketén lát.
Zubogás.

DOC Már csak három.
BOSS Siessen.

Doc bemegy a hűtőkamrába.

BOSS Semmit sem tud felróni nekem.
DOC (a hűtőkamrából) Vízfejű Abrahamot és Jeffet, a Bosszúálló Farkast rég eltemettük.
BOSS Semmit sem tud rám bizonyítani.
DOC Maga gyanú fölött áll.
BOSS És ott voltam Isigaki ostrománál. (Elnyúlik a heverőn.)
Nők?
DOC (egy üres ládával jön.) Hát, hébe-hóba.
BOSS Itt?
DOC Miért ne? (Hátrarakja az üres ládát.)
BOSS Na ja. (Lehúzza a bal cipőjét. Feláll.) Mindig más?
DOC Mindig egy.
BOSS Férjnél van?
DOC Nem hinném.
BOSS Szerelmes belé?
DOC Nem tudom.
BOSS A sok üzleti gond. Lötyögő pumpa. Szédülések. Dagadó bokák. Egy jó tanács, Doc: el a kezekkel a nőktől. Két éve élek egy kislánnyal.
DOC Ezt minden áldott nap elvinnyogja nekem.
BOSS Marha drága lakást tartok neki.
DOC Ezt is naponta megbánja.
BOSS Még megöl a féltékenység.
DOC Azelőtt a riválisait ölte meg a féltékenysége.
BOSS Azt se tudom, ki lehet, akivel megcsal.
DOC Figyeltesse.
BOSS Ahhoz én túl büszke vagyok.
DOC Azelőtt nem volt ilyen büszke.
BOSS Azelőtt fiatalabb voltam.
DOC Menjen el egy pszichiáterhez.
BOSS Már elmentem. Defektuózus anyakötődés. Ha ez a pasi nekem most toppan be, hát tényleg elvesztem a fejem.
DOC Nem pontos.
BOSS Hála Istennek.

Zubogás.

BOSS Az átkozott vénülés.
DOC Már csak kettő.
BOSS Gyerünk! Nyomás!
DOC Egész egyszerűen vesztegessen meg.
BOSS Csak ne lenne ez a rohadtul rossz előérzetem.

A lift lefelé száll.

BOSS Jön!
DOC Hát ez pech.
BOSS Pontos.
DOC Kínosan pontos. (A hűtőkamrába megy.)
BOSS Mit csináljak, az Isten szerelmére?

A liftből kilép Cop.

DOC (a hűtőkamrából) Az irodájában tényleg ártalmatlan benyomást keltett.

BOSS Most nem az irodájában vagyunk.

A lift ismét fölfelé halad.

COP Boss?

BOSS Cop?

BOSS Cop.

Boss felkínálja neki a széket. Cop nem ül le.

BOSS (tűnődve) Nem találkoztunk mi már valahol?

COP Maga találkozott énvelem.

BOSS Mikor?

COP Én pontosan emlékszem.

BOSS Nem ugrik be.

COP Majd beugrik.

Doc egy üres ládával jön.

BOSS Őt ismeri, ugye. (Fejével Doc felé bök, aki hátramegy.) Ártatlan vagyok.

COP Mindnyájan ártatlanok vagyunk.

Doc jön, whiskyt meg két poharat hoz, Boss leül.

BOSS Közönséges átlagpolgár vagyok.

COP Mindnyájan közönséges átlagpolgárok vagyunk.

BOSS Ott voltam Isigaki ostrománál.

COP Mindnyájan hűsök vagyunk. (Doc felé fordul.) Maga nem iszik, Doc?

DOC Nem.

COP Egészségére, Boss. (Iszik.)

BOSS Egészségére, Cop. (Nem iszik.)

COP Ocsmány. (Kiönti a pohár tartalmát.)

BOSS (vigyorog) Doc maga kotyvasztja a whiskyjét.

COP Felszolgálhatna valami rendesebbet is.

BOSS Ez például eszébe sem jut.

Doc leül a heverőre, képregényújságot olvas.

COP Később talán az eszébe jut majd. (A háttérben vizsgálódik.) Praktikus, itt a föld alatt.

BOSS Csak üres ládák.

COP Mit olvasgat itt, Doc?

DOC Képregényújságot.

BOSS Doc nem kedveli a rendőrséget.

COP Nem hivatalosan jöttem.

BOSS Akkor nem lenne itt.

COP (Boss-szal szemben leül) A boltjáról van szó.

BOSS Nekem nincs boltom. Magánember vagyok.

COP Tárgyaltam Mackel.

BOSS Mac a vagyonom kezelője.

COP A milliós vagyonáé.

BOSS Dúsgazdag ősök.

COP Kimutathatatlan.

BOSS Részt vettek az államalapításban.

COP Óriási villa.

BOSS Nem vagyok híve a hamis szerénységnek.

COP Erős őrizet.

BOSS Értékes gyűjtemény, németalföldi klasszikusok.
COP Ahhoz nem kell tizenöt ember.
BOSS Nyolc.
COP Tizenöt.
BOSS Maga még nálam is többet tud az én ügyeimről.
COP Csupa válogatott gorilla.
BOSS A legközönségesebb testőrök.
COP Van köztük egy beépített emberem.
BOSS (meghökken) Melyik az?
COP Nem tartozik a tárgyhoz.
BOSS (vizsgálódóan Docra néz) Olyan vagyok hozzájuk, mint apa a gyermekeihez, aztán mindig kiderül, hogy az egyik áruló.
COP Gonosz idők.
BOSS (megtörli izzadt homlokát) Micsoda hőség van idelent!
COP (vigyorog) Nekem egy cseppet sincs melegem.
BOSS (elgondolkodva nézi) Hozzáférközött az ügyeimhez?
COP Taktikából.
BOSS (fontolgatón) Mit tud?
COP Mindent.
BOSS (feláll) Hogyan jött rá?
COP Mac elmondta, hogy maga fölvelt egy vegyészt.
BOSS (Docot fürkészve) Mac túl sokat fecseg.
COP De talán egy zseni.
BOSS (továbbra is Doc előtt állva) Még a tisztességes nevét sem tudom.
COP Azt majd én kiderítem.
BOSS (Cophoz fordulva) Föl kellett őt vennem.
COP Ugyan már.
BOSS A gazdasági válság áldozata.
COP Na és?
BOSS Taxisoförkődnie kellett.
COP Maga nem szokott jótékonykodni.
BOSS Ne sértegessen.
COP Ne neveltessen.

Zubogás.

COP Valakiből oldat lett.
BOSS (mozdulatlanul Docra meredve) Ez mindennel tisztában van.
COP Doc, maga egy zseni. Ki zubogott a lefolyóban?
BOSS Egy garázstulajdonos.
COP Mennyi?
BOSS Mi mennyi?
COP A garázstulajdonos.
BOSS Ötezer.
COP Hány hulla van még a hűtőkamrában?
BOSS Egy.
COP Doc.
DOC Cop?
COP Mutassa meg nekem a hűtőt.

Doc a hűtőkamrába vezeti Copot.
Boss a heverőre ül, lehúzza jobb cipőjét.

COP (a hűtőkamrából) A Miller lány.
BOSS Legyen szíves, kíméljen meg a részletektől.
COP Azt hittem, a folyóban fekszik.
BOSS A hűtőkamrában fekszik.
COP Megfojtották.

BOSS Én ilyenkor sosem nézek oda.
COP Doc, bomlassza fel a lányt. (Kilép a hűtőkamrából.) Ki bízta meg a munkával?
BOSS A bátyja.
COP Mennyit fizetett?
BOSS Kilencezret.
COP Mac szabja meg az árakat?
BOSS Mit akar ezzel?
COP A Miller fiú tizenötezret is fizetett volna.
BOSS Annyit ő sosem tudna felhajtani.
COP Aki hárommilliót örököl a húga halála után, az felhajtja.
BOSS Maga nagyzási hóbortban szenved.
COP Én realista vagyok. A tárgyra. (Ismét leül.)
BOSS Körülzárták a raktárépületet?
COP Megmondtam, hogy nem hivatalosan jöttem.
BOSS Maga rendőr.
COP Épp ezért kell megbíznia bennem.
BOSS Épp ezért nem bízom magában.

Doc jön a hűtőkamrából, üres ládát hoz, a ládát hátraviszi, leül Boss székére.

COP Először bordélyokat és játékbarlangokat üzemeltetett, azután a kezébe kaparintotta a kábítószerpiacot.
BOSS Én már fiatalon kiokosodtam abból, hogy egyszer megütöttem a bokámat.
COP Végül pedig ezelőtt négy évvel megalapította a Vállalatot.
BOSS A világ legszolidabb cége.
COP Mindazonáltal tömegszám húzták ki a folyóból a hullákat.
BOSS A gusztustalan részletezésével elundorít a szivaromtól. (A földre dobja és eltapossa a szivarját.)
COP Érzékeny ember.
BOSS Vigyáznom kell a pumpámra.
COP Városunk a gyilkossági statisztikák élére került. Aztán felfogadta Docot. Két éve. És mára helyreállt városunk jó híre. A gyilkossági statisztikán az utolsó helyen szerepelünk. Mert Doc feltalálta a hullák folyékony oldattá változtatásának módszerét, és ezzel lehetővé vált a tökéletes gyilkolás.
BOSS (bizalmatlan pillantást vet Copra) Mit akar?
COP Ötven százalékot.
BOSS (magánkívül) Magának elment az esze. (Fel-alá rohangál.)
COP A legkevésbé sem.
BOSS A Vállalat az életművem.
COP Várostartörténetünk során maga szervezte meg a legnagyobb bűnbandát.
BOSS Várostartörténetünk során maga szervezi meg a legnagyobb korrupciót.
COP Kéz kezét mocskol.
BOSS (kétségbeesetten) Tönkre akar tenni.
COP Ha tönkre akarnám tenni, akkor likvidálnám.
BOSS Óriási rezsiket fizetek.
COP A banda mindössze tíz százalékába kerül.
BOSS Maga vért akar csapolni belőlem.
COP Hitványul fizet.
BOSS Hitvány munkáért hitványul.
COP Üzletileg maga egy kontár.
BOSS (kimerülten megáll) Tizenöt százalék meg Macnek.

COP Aki üzletileg még magánál is nagyobb kontár. Olyan virágzásnak indulhatna a vállalata, amelyet még nem látott. (Dochoz fordul.) Maga mennyit kap, Doc?
DOC Havi ötszázat.

COP Kevés.

BOSS Taxisofőrként kevesebbet keresett.

COP Az a szándékom, hogy Docot a részvényesünkké tegyük.

BOSS Részesítsük őt egy ezrelékben.

COP Én kapok ötvenet, maga megtart harmincat, húsz százalék pedig Docé.

Docból kitör a nevetés, ránéz Bossra, újra kitör belőle a nevetés, a heverőre veti magát.

BOSS A józan emberi értelmére apellálok.

COP Én értékelem a szellemi munkát.

BOSS Na de húsz százalékra?

COP Doc nélkül nincs felvirágzás.

Doc whiskyt hoz.

BOSS Maga kommunista.

COP A nagyfőnökök ideje lejárt, Boss.

BOSS Ha a maradék harminc százalékból még a bandát és Macet is kifizetem, akkor benne ülök a legnagyobb slamasztikában.

Doc tölt Copnak.

COP Még mindig jobb, mint ha a villamosszékben ülne.

Doc nevet.

BOSS Nem rokonszenvesek a viccei. A modern eszméivel pedig romba dönti az életművet.

COP Macet hajlandó vagyok átvállalni.

BOSS Egy szelet vajás kenyérrel engem nem lehet kielégíteni.

COP (iszik) Látja, Doc, van magának rendesebb whiskyje is.

A lift lefelé száll.

BOSS A lift.

COP Az. A lift.

BOSS Én senkit sem várok.

COP Meglepetés.

BOSS Tehát mégiscsak a rendőrség.

A felvonó ajtaja kinyílik, Jim, nyári öltönyben, kétkerekű targoncán begördít egy nagy ládát.

BOSS Nézd csak, Jim.

COP A legjobb emberem.

BOSS Azt hittem, Jim az én legjobb emberem.

COP Jim most már a mi legjobb emberünk.

JIM A láda, Cop.

COP A hűtőkamrába, Jim.

JIM Értem, Cop. (A hűtőkamrába gördíti a ládát.)

BOSS Ki van a ládában?

COP Mac.

BOSS De hiszen azt mondta, hogy tárgyal vele.

COP Ez lett az eredmény.
BOSS (felháborodottan) Mac a legjobb barátom volt.
COP Képtelen volt fölmérni a klienseink fizetőképességét.
BOSS És ki teszi ezt ezentúl?
COP Doc.
BOSS Egy taxisofőr.
COP Hármunk közül ő az entellektüel.
BOSS Mac is entellektüel volt.
COP Egy mihaszna entellektüel.
BOSS Megvoltak az emberei.
COP Nekem is megvoltak az embereim.
BOSS Nem olyan könnyű megteremtteni a kapcsolatot a kuncsafttal.
COP Mac túl könnyen teremtette meg.

Jim jön a hűtőkamrából az üres ládával.

COP Jim, várj, én is megyek.

Jim belép a liftbe.

COP Doc, elsőrangú volt a whisky. (Kiissza a maradékot.) A következő tizenöt páciens listája. (A listát a heverőre fekteti, belép a liftbe.) Mostantól a Vállalat exkluzívabb lesz és drágább.

A lift fölfelé száll.

BOSS Pont ez a hatalmi harc hiányzott még nekem.
(Nyögdécsel.) Adja ide a cipőimet.

Doc felveszi a listát, a heverőre veti magát, tanulmányozza a papírt. Boss maga keresi meg a cipőit, felhúzza őket, lehívja a liftet.

BOSS Nemhiába volt az a rohadtul rossz előérzetem.
DOC Részvényes lettem a vállalatában.
BOSS De az a kopó is az lett.
DOC (vigyorog) Tisztességes emberek markába került.
BOSS És ezért voltam ott Isigaki ostrománál.
DOC Új idők szele fúj.
BOSS Pokoli itt a hőség.

Zubogás.

DOC Gondoljon a pumpájára.

BOSS (bólint, tünődve nézi Docot, belép a liftbe) Bárcsak tudnám, hol találkoztam én már ezzel a hapsival.

Sötét.

A hűtőkamrából belép Ann, egyedül ő kap megvilágítást.
Elegáns estélyi ruhát visel, bundáját a földön húzza maga után.

ANN Nevem Ann, és Boss szeretője vagyok. Régebben fotómodell voltam, nem valami híres. Legnagyobb sikeremet egy kerti hinta hirdetésén arattam. A Harper's Bazaarban jelent meg. Kék fürdőruhában hintázom a zöld angol gyep fölött. Akkoriban Bosznak más szeretője volt, a barátnőm, Kitty. Gyönyörű lakást tartott fenn a város egyik legragyogóbb pontján. Egyszer meghívott, azt mondta, Boss nem lesz ott. Amikor aztán

megerkeztem, Boss volt ott, Kitty meg sehol. Mindjárt olyan rossz érzés fogott el, amikor Boss megmondta, mit akar; az ember ne adja össze magát olyan alakokkal, mint Boss, de hát azóta vele élek. Tejbe-vajba füröszt. Méregdrága sportkocsit tartok. Elhalmoz ékszerekkel, vett nekem egy bundát, a múltkor pedig megajándékozott egy kisméretű Rembrandttal, csak senkinek sem szabad megmutatnom. Átvettem Kitty lakását. El tudom képzelni, mi történhetett vele. Boss kezében hatalom van. Mindenki fél tőle; de fogalmam sincs, hogy mivel foglalkozik. Jobb is, hogy nem tudom. Gondolom, családja is lehet. Említette egyszer, hogy nagy villában lakik, a város még ragyogóbb pontján. Néha átrepül a Nyugati Partra. Amikor egyszer megint a Nyugati Partra repült, lementem a Tommey's bárba.

Kijön a rivaldához.

ANN Boss tulajdonképpen megtiltotta, hogy a Tommey's bárba járjak, azt akarta, hogy kizárólag drága éttermekben mutakozzam, de hát azért én néha mégis

benéztem a Tommey's-ba, mert nem akartam teljesen feladni az önállóságomat, meg izgatott a veszély tudata is, és így esett, hogy találkoztam Dockal. Épp ez a bunda volt rajtam akkor. (Felveszi a bundát.) Doc azt mondta, hogy a folyóparton lakik, én mégis nagyon féltem, amikor beléptünk a raktárépületbe, és szálltunk lefelé a liften, és nagyon félve néztem körül, amikor először léptem ebbe a terembe.

A terem kivilágosodik. Doc a heverőn fekszik.

DOC Mi baj?

ANN Ilyen mélyen a föld alatt.

DOC Öt emelettel.

ANN Te itt laksz?

DOC Itt.

ANN Éjjel-nappal?

DOC Szakadatlanul.

ANN De hát ez nem egy lakás!

DOC Nekem az.

ANN Barátságatlan.

DOC Nem igénylem a barátságos környezetet.

(Képregényújságot olvas.)

ANN Valahol csöpög a víz.

DOC Félsz?

ANN Egy kicsit.

DOC Te szólítottál le.

ANN A Tommey's bárban.

DOC És a saját akaratodból jöttél el velem.

ANN Tudom.

DOC Azt mondtad, mindegy, bárhová eljössz.

ANN Jó, itt vagyok.

DOC Mert le akarsz feküdni velem.

ANN Igen, én ajánlkoztam.

DOC Tessék, itt a heverő.

ANN Látom.

DOC Vetközz le.

ANN Majd.

DOC Whisky?

ANN Jöhet.

Doc whiskyt tölt neki.

DOC Ha föl akarsz menni, tessék.

ANN Maradok. Te tudós vagy?

DOC Olyasmi.

ANN És ez itt a laboratóriumod?

DOC Olyasmi. (Felnevet.)

ANN Valamit megint nem jól mondtam.

DOC Nem számít.

ANN Püff! (Megnyomja a hűtőkamra gombját, kinyílik az ajtó.)

DOC Ipari gyémántot állítok elő.

ANN Ezért kell ilyen mélyen a föld alá bújnod? (Belép a hűtőkamrába.)

DOC Radioaktív sugárzás.

ANN Veszélyes? (Rémülten kilép a hűtőkamrából.)

DOC Kizárólag, ha működésben van.

Ann megnyomja a gombot, az ajtó ismét bezárul.

DOC Az én találmányom.

ANN Rögtön tudtam, hogy entellektüel vagy.

DOC Az voltam.

ANN És itt lent mi van?

DOC A lefolyórendszer.

ANN Levetkőzzem?

DOC Majd.

ANN Félsz?

DOC Nem.

ANN Szabad itt rágyújtani?

DOC Neked ezt nem kell kérdezned.

ANN De esetleg minden a levegőbe repül.

DOC Esetleg.

ANN Akkor inkább nem gyújtok rá. (Nevet, Docra pillant.)

Még sosem láttalak a Tommey's bárban.

DOC Mert most voltam először.

Ann Te tényleg állandóan idelent élsz?

DOC Több mint egy éve most először jártam odafönt. Még egy whiskyt?

ANN Még egy whiskyt. (Nyújtja a poharát.)

DOC Jéggel?

ANN Hát ha van jég idelent.

DOC Jég, az mindig van idelent. (Ann poharával a hűtőkamrába megy, onnan beszél.) Nem akármilyen járgányt hajtasz.

ANN Ajándék.

DOC A bundád sem olcsó.

ANN Az is ajándék.

DOC Miért pont engem szólítottál le?

ANN Véletlenségből.

DOC Lefeküdnél mással is?

ANN Le.

DOC (jön a whiskyvel) Luxuskurva vagy, vagy csak úgy, kalandból?

ANN Nem számít.

DOC Még most is le akarsz feküdni velem?

ANN Változatlanul.

DOC Nem fizetek.
ANN Nem számít.
DOC Különös lány. (Leül a heverőre.) De rég nem volt már dolgom nővel.
ANN Nagy művészet, ebben a pincelyukban.
DOC Laktam már jobb helyen is.
ANN Leégtél?
DOC Annak rendje-módja szerint.
ANN A gazdasági válság miatt rengetegen az utcára kerültek.
DOC Mindnyájan láttunk már jobb napokat. (Iszik.)
ANN Ann a nevem.
DOC Engem meg úgy szoktak csak hívni: Doc. (Iszik. Tűnődve nézi a lányt.) Miért akarsz te lefeküdni velem?
ANN Mi közöd hozzá? (Iszik.)
DOC Akkor vetkőzz le.

Ann Doc kezébe nyomja a poharát.

ANN Levetkőzöm.

Csak Ann kap megvilágítást.
Doc a háttér bal oldalán eltűnik. Ann kijön a rivaldához.

ANN Erre levetkőztem. (Leveti a bundáját.) Lehet, hogy a szégyen vitt rá, amiért Bossnak nem tudtam ellenállni, lehet, hogy bosszút akartam állni rajta. Csodálatos volt. Csak pár órát töltöttem Dockal akkor, azon a hideg, februári éjszakán, és többé látni sem akartam őt, de amikor Boss megint átrepült a Nyugati Partra, újra meglátogattam, és most már eljövök hozzá akkor is, amikor Boss nem repül át a Nyugati Partra.

Ledől a heverőre, később bekapcsolja a rejtett lemezzátszót.
Vivaldi, Nyár, allegro non molto.

ANN Most már július van. Most már barátságosnak érzem ezt a föld alatti, kopár termet, ezt a kis fülkét, fölötte ezzel a ponyvával, amire folyton csöpörög a víz, meg ezzel a kis eldugott lemezzátszóval, amit Doctól kaptam ajándékba. Boldog vagyok Dockal. Bízom benne, mint még egyetlen férfiban sem. Ennek ellenére Bossról még sohasem beszéltem neki. Ne tudja, hogy ismerem Bosst, ne kerüljön vele kapcsolatba. Sejtelve se legyen Boss létezéséről. De hát most mégiscsak beszélnem kell vele Bossról, ha óvatosan is, és anélkül, hogy kiejteném a nevét.

Az egész terem kivilágosodik.
Doc jön a hűtőkamrából, üres ládát hoz, meghökken.

DOC Te még itt vagy?
ANN Megint itt vagyok.
DOC Az előbb már fölmentél.
ANN De visszajöttem.
DOC Már reggel van.
ANN És?

Doc hátraviszi a ládát.

ANN Mindig dideregsz, ha abból a kamrából jössz.
DOC Hideg van ott.

ANN (leállítja a lemezjátszót) Dec.

DOC Ann?

ANN Beléd szerettem.

Doc hallgat.

ANN Egyik pillanatról a másikra.

DOC Olyan valakibe, mint én vagyok, nem szeret bele az ember.

ANN Más vagy, mint a többiek.

DOC Olyan lettem, mint a többiek.

ANN Szerettem volna tisztességes maradni.

DOC Mindnyájan szeretünk volna.

ANN Te tisztességes vagy.

DOC Ugyan. Ha mertem volna a műszereim, elektronmikroszkóp, meg komputer nélkül gondolkodni, akkor talán tisztességes tudós maradtam volna, ennyi az egész.

ANN Ipari gyémántot csinálni nem tisztességtelen.

DOC Ma minden tisztességtelen.

Ann Nem tudsz rólam semmit.

DOC Nem kell tudnunk egymásról semmit.

ANN Kitartott vagyok.

DOC És?

ANN Amióta téged ismerlek, nem tudok azzal a férfival élni, aki kitart.

DOC Valami nagyfőnök?

ANN Bizonyos körökben.

DOC Hogy hívják?

ANN Nem akarlak belerángatni.

DOC Már úgyis benne vagyok.

ANN Még nem.

DOC Mindnyájan bele vagyunk rángatva.

ANN Megajándékozott egy Rembrandttal.

DOC Királyi ajándék.

ANN Idős hölgy, gyertyafényben.

DOC Aligha valódi.

ANN Lehet.

DOC Vagy ha valódi, akkor lopott.

ANN Akkor valódi.

DOC Félsz?

ANN Csak amióta szeretlek.

Zubogás.

DOC Az iparigyémánt-gyártás állandó felügyeletet követel. (Bemegy a hűtőkamrába.) És bizalmatlan lett irántad?

ANN Nem tudom.

DOC Veszélyben forogsz?

ANN Csak ha bizalmatlan lett irántam.

DOC Nem lett volna szabad belém szeretned.

ANN De ha egyszer beléd szerettem.

Doc kijön a hűtőkamrából, üres ládát hoz.

DOC Ann.

ANN Doc?

DOC Én is beléd szerettem.

Csend.

DOC Én is egyik pillanatról a másikra.

Ann Dochoz lép. Vadul átölelik egymást. A földön hengergőznek.

ANN Mit csináljak?

DOC Ne élj velem.

ANN Velem kell élnem.

Csókolóznak.

ANN Bárhol megtalál.

DOC Én biztonságba helyezlek.

ANN Hol?

DOC Az üzlettársam barátnőjénél.

ANN Ki az üzlettársad?

DOC Lényegtelen.

ANN Szintén valami nagyfőnök?

DOC Az.

ANN A jövő héten átrepül a Nyugati Partra.

DOC Félek, késő lesz.

ANN De hamarabb meglépni veszélyes lenne.

DOC Még ma meg kell lépned.

ANN Ma feljön hozzám.

DOC Akkor holnap.

ANN Nem tudom, lehet-e.

DOC Muszáj.

ANN Holnap este?

DOC Itt lent.

ANN Tíz után.

DOC Tíz után. (Feláll.) Semmit se hozz magaddal. Úgy gyere el, mintha felszívódtál volna a semmiben.

Ann feláll, leül a heverőre, rágyújt, a pakli cigarettát a földön hagyja.

ANN Az utolsó. (Cigarettázik.) És te?

DOC Nekem még idelent kell maradnom.

ANN A te nagyfőnököd miatt?

DOC Nagy üzletbe szállok most be. (Leül az üres ládára.)

ANN Az ipari gyémántjaiddal?

DOC Azzal.

ANN Valami szennyes üzletbe?

DOC Csak szennyes üzletek vannak.

Ann cigarettázik.

DOC Egy éven belül gazdag leszek.

ANN Egy éve néha egy örökkévalóság.

DOC Nem feltétlenül.

ANN Hát, ha úgy lesz, ahogy mondd.

DOC És akkor itt hagyjuk ezt a várost.

ANN Ha szerencsénk lesz.

DOC Lesz, én megcsinálom.

Ann cigarettázik.

DOC Meg én, mert új esélyem nyílt.

ANN Az ipari gyémántjaiddal.

DOC Nem. Velem.

Ann elnyomja cigarettáját, feláll, fölveszi bundáját.

ANN Mennem kell.

Doc hátraviszi az üresládát.

DOC Dolgoznom kell.

ANN Még egyszer vissza kell mennem a nagyfőnökökhöz.

DOC Utoljára.

Ann belép a liftbe, amely kivilágosodik. Ann sziluettként látható benne.

ANN Doc, elmegyünk mi még egyszer életünkben a Tommey's bárba?

A liftajtó bezárul. A lift fölfelé száll.

Sötét.

A hűtőkamrából Bill vánszorog ki, meztelenül, félig
plasztikanyagba bugyolálva.

Egyedül Bill kap fényt.

BILL Nevem Bill. Huszonnégy éves vagyok. Először biológiát tanultam, aztán átmentem szociológiára. A természet tanulmányozása csak akkor viszi előbbre az embert, ha megtanul együtt élni a saját fajtájával. Tisztességtelen dolog atomokon, molekulákon, spirálfelhőkön vagy szénvegyületeken törni a fejünket, amíg korrupt államok, még korruptabb társadalmak vagy elmebeteg dogmatizmusok pusztítják a világot. Tudós vagyok, nem moralista, a felismeréseimhez vezető személyes élményeim elhanyagolhatók. Így vagy úgy, de mindenképp anarchistává lettem volna, mert az emberiség csak parányi léptekkel halad előre. Minthogy az egyént újra meg újra rabszolgaságba dönti a társadalmi rendje, hát újra meg újra szét kell zúznia ezt a rendet. A forradalmárok, rettentő áldozatok árán, csak újra létrehozzák a világ újra-megváltoztatásának szükségszerűségét. Semmi értelme mindig új ideológiákat kieszelni, mindig új utópiákat megvalósítani. Elég volt a fecsegésből. Csak a még nagyobb nyomorúság téríti észhez az embert, de hát örült világban csak örült módszerek léteznek. Harcolnunk minden politikai rendszer, minden társadalmi rend ellen, mert fabatkát sem érnek. Az általános korrupciót nem leküzdeni kell, hanem előmozdítani és fokozni. Egy jól elhelyezett bomba nem utópia, hanem valóság, egy kellő pillanatban tévesre állított váltó nem ideologikus cselekedet, hanem értelmes beavatkozás a történelem menetébe. Semmit sem tenni káros. Együttműködni bűnös. Terveket kovácsolni időpocsékolás. Egyedül az ámokfutás segít. Tettekre váltani ezt a felismerést: ez az én célom. Csak épp elérhetetlennek látszik. Tudományos műveltségem mellett a világon semmi gyakorlatom az erőszak terén, annyira hiányzik belőlem minden praktikum, hogy még egy szöveget is alig tudok beverni a falba; de nekem dolgozik a társadalmi helyzet meg a véletlen, és lassan elérni látom az elérhetetlent. Csak kinyújtom érte a kezemet, ez minden.

Bill visszavánszorog a hűtőkamrába. A hűtőkamrából kijövet átlépi

őt Jack, nagyon idős úr, ünnepélyes, fekete öltönyt, kalapot, keret nélküli szemüveget visel, két diplomatabőröndöt hoz. Miközben Bill eltűnik, vízzubogás.

JACK Jack vagyok. Ha Bill megjelenése irreális volt, az enyém még irreálisabb. Mert aki most itt zubog a lefolyóban: én vagyok, én, aki egyébként csak gyöngéd szerelmes regényeket, meg Erzsébet korabeli szonetteket szeretek olvasgatni. Pokoli helyre kerültem, egy fürdőkád, egy polc, azon savakkal megtöltött üvegcsék, akár valami gyógyszerárban, a fal mentén leírhatatlan folyadékkal telt hordók, egy vörös gumicső, amelyet Önök is láthatnak, a hozzá tartozó vízcsap, mindenütt fehér csempék, fürtelem. Egyébiránt ebben a két diplomatautóskában hoztak be ide. (A két bőröndöt behajítja a hűtőkamrába. Az ajtó bezárul, ismét zubogás, világosság.) A lefolyórendszeren most éppen Bill unokaöcsém zúdul le. Voltaképp kedveltem őt, művelt, álmodozó, gyöngéd lelkű fiú volt. Az imént kifejtett eszméivel nemcsak Önöket, de engem is bámulatba ejtett, a mai ifjúság aztán igazán nem ismeri a mértéket. Megjegyzendő, már az anyja is a legelképesztőbb nimfomán volt, akivel valaha is találkoztam, átkozottul csábos egy nőszemély, fekete haj, hosszú lábak, csupa ruganyosság. Óriási. A bátyámat egyenesen megvadította. Az se érdekelt, hogy a teljes Vegyi Művekkel plusz az egész igazgatótanáccsal is megcsalja, ha jól saccolom, és még inkább keveset mondtam. Örült, hogy az a nő egy kicsit felrázza a vén csontjait, és amikor felvilágosítottam, csak vigyorgott. "Nick - vágtam arcága az igazságot -, az a nő mindenkivel lefekszik, még engem is elcsábított, a dolgozószobámban, Hermann Hesse összes művei alatt, miközben a hallban folyt az irodalmi est. Már nem is emlékszem, ki olvasott fel, E.F. Shutterton, K.L. Shutterton vagy Shutterton Shutterton, esetleg valamelyik most divatos fiatal szerző. Csak valami mormolás hatolt el hozzám, miközben az a nő meglovagolt. Hébe-hóba egy bravózás. Meztelenül, öregfiú, tök meztelenül, elképzelni sem tudom, mi történik, ha a dolgozószobámba véletlenül benyit az egyik költő. Nick, te a romlásodba rohansz." De hiába beszéltem. A nőt feleségül vette, Billt adoptálta, és repült, repült, egyenesen a romlásába. Szó szerint. Megesküdnék rá, hogy mialatt Nick megint elszunyókált a vércukrával, az a pompás kanca épp a pilótával üzekedett, amikor a géppel nekivágódtak egy dél-norvégiai sziklafalnak, hogy csak úgy dörgött az egész hegy. Basta, végrendeletileg a Vegyi Műveket Bill örökölte, énrám egy igazgatótanácsi hely maradt, no meg a kultúra - a kultúra, az midig énrám marad. Így tol ki az emberrel a végzet. (Fehér szegfűt tűz a gomblyukába.) Atyám fölvásárolta a legjelentősebb szépirodalmi kiadókat, és azután rám hagyományozta őket. Míg a bátyám milliókat zsebelt be, engem kizsigerelt a modern irodalom, még az életem is úgy ér véget, mint egy abszurd színmű. Legalább felfognám és megérteném, hogy miért kell nekem felbomlanom ebben a két diplomatabőröndben. Holott, és ez itt a fura, a Bill-lel kapcsolatos ajánlatomat látszólag elfogadták. No de térjünk vissza a realitásba. Önök bizonyára nem minden

meghatottság nélkül emlékeznek vissza Ann búcsújára
Doctól, hiszen sejtik már, hogy ez a búcsú örökre szólt.

Fény.

Doc a heverőn fekszik, feláll a hűtőkamrába megy.
Ismét egyedül Jackre esik fény.

JACK Másnap reggel, nyolc óra előtt, Doc a hűtőkamrába
indul, megkezdi a napi munkát.

A lift lefelé száll.

JACK A hűtőkamrát minden reggel ki kell takarítani, ez
ugyebár érthető, így aztán Doc nem veszi észre Bill
érkezését.

A liftből kilép Bill, kíváncsian körülnéz, Jacket nem veszi észre,
hátramegy.

A lift fölfelé indul.

JACK Igen, ő az, Önök talán nehezebben ismerik fel a
fiatalembert. Csak pár perccel előttem lépett be a
raktárpületbe, még gondoltam is, hogy az a járdaszélen
parkírozó Ferrari pont olyan, mint az ő Ferrarija;
merthogy az volt. Ilyen lassú néha a felfogásom. Eszerint
Bill kihallgatta, hogy milyen ajánlattal érkeztem én, és
biztosan túllícitált - de akkor vele miért végeztek? És ha
már vele végeztek, velem miért? Még mindig nem értek
semmit, de már nem is firtatom. Elvégre logikai
méltóság is létezik a világon. Képzeljék csak el, hogy a
tévém előtt ülök, figyelem a szerzőim
pódiumbeszélgetését, örvendek magamban, hogy végre-
valahára földereng bennük a felismerés, hogy újra verset
kell írni, verset, kérem, egyszerűen csak verset, hogy
megint mesélni kell, kérem, egyszerűen csak mesélni, az
egész elkötelezett és szociális szósszal leöntött literatúra,
amit az utóbbi időkben előállítottak, eladhatatlan volt,
teljes sorozatokat kellett bezúzni vagy leszállított áron
kidobni, lektorok tömegeit, sőt néhány menedzsert is
elbocsátani, boldogan föllélegzem, hogy végre, végre,
megint fölbuzog a tiszta költészet forrása, azt isteni
mesélőkedv, hát egyszerre csak valami mozgolódást
érzek a hátam mögött, még mindig boldog
lelkesültséggel meg akarok fordulni - és hirtelen
Önökkel találom magam szemtől szemben. Elnézést,
amiért a gondolataim folyton a jövőbe lendülnek, de
Önökkel is ugyanígy esne ez, Hölgyeim és Uraim, ha
halottak lennének, és állandóan a múltban - hogy
pontosabb legyek, a régmúltban - találnák magukat.

Fény.

Doc jön ki a hűtőkamrából, a heverőre fekszik, képregényújságot
olvas, Jacket nem veszi észre.

Fény csak Jackre.

JACK Maradjunk csak ebben a régmúltban. Doc visszajön,
nem is sejtí, hogy háttérből Bill figyelí.

A lift lefelé száll.

JACK A lift lefelé száll. Velem száll lefelé. Tény és való,

fogalmam sincs róla, mi történik velem, még utólag,
ebben a leírhatatlan folyadékká bomlasztott
halmazállapotomban is hiába töröm rajta a fejem. De hát
mindek is ide magyarázat. Dramaturgiaiilag tekintve, én
nyilván jelentéktelen mellékszereplő vagyok csak,
akinek nincs áttekintése az egészről, gondolom. No, leért
velem a lift. (A lifthez megy.) Förtellem, de úgy érzem
magam, mintha az általam kiadott irodalom kelne életre.

Teljes fény.

Jack belép a liftbe, kivesz egy ernyőt meg egy aktatáskát, majd
kilép a liftből. Néhány lépést előreóvakodik a helyiségben.

JACK Jack.

DOC Doc.

JACK Egy ismeretlen telefonáló pontosan nyolcra rendelt ide.

DOC Pontos.

JACK Remélem, jó helyen járok.

DOC Nem téved.

A liftajtó bezárul.

JACK (körülnéz) Rémes.

DOC Sivár?

JACK Mint a századfordulótól mindmáig alkotó
legszenzibilisebb költők kiadója, másféle helyiségekhez
vagyok szokva.

DOC Nem olvasok költőket.

JACK Látom: képregényújságot olvas. (Visszamegy a lifthez)

DOC Bizalmatlan?

JACK Az ilyen személyek, mint ön, nem éppen
bizalomgerjesztőek.

DOC Emberismerete, az van.

JACK Nyilván nem szokott felállni, ha vendége érkezik.

DOC Az attól függ.

JACK A Vegyi Művekről van szó.

DOC No lám, és én még azt reméltem, hogy néhány költőt
akar eltétni láb alól.

JACK Igazgatótanácsi tag vagyok.

DOC Ami egy szépirodalmi kiadót korántsem elégít ki.

JACK A teljes igazgatótanács nevében beszélek.

DOC Beszéljen.

JACK Az igazgatótanács elnöke az egyetlen, aki erről az ügyről
nem tud.

DOC Folytassa.

JACK A Vegyi Művek talán még az ön szemében is fogalom.

DOC Ott dolgoztam.

JACK Nem emlékszem magára.

DOC Rám senki sem emlékszik.

JACK Tízezrek dolgoznak nálunk.

DOC Én már hét éve nem dolgozom maguknál.

JACK (mosolyog) A gazdasági válság áldozata?

DOC Az egyik kutatási részlegük vezetője voltam.

JACK (örvendőn) A gazdaságilag nem nyereséges kutatási
területekről kíméletlenül elbocsátottuk a tudósokat.

DOC Kíméletlenül el lettem bocsátva.

JACK (nevet) A végzet.

DOC Ugyanakkor felemelték a propagandaosztály
költségvetését.

JACK (sugárzó arccal) Üzleti érdek.

DOC Térjünk a tárgyra.

JACK Kaptam egy írásbeli ajánlatot.
DOC És, úgy látom, érdekli.
JACK Bizonyos feltételekkel.
DOC Kit akar kiküszöbölni?
JACK A Vegyi Művek tulajdonosát. Az igazgatótanács elnökét.
DOC Az öreg Nicket?
JACK Az öreg Nick meghalt. A mostohafiáról beszélek.
DOC És miért foglalkozunk a mostohafiúval?
JACK (goromba lesz) Magának az a dolga, hogy átvegye a megrendelést, és nem az, hogy kérdéseket tegyen föl.
DOC (dühbe gurul) Az én dolgom, hogy lebonyolítsam az üzletet, a magáé, hogy válaszoljon.
JACK Szemérmetlen.
DOC (nevet) Én? Nem én vagyok a megrendelő.
JACK Nick öccse vagyok.
DOC Na és?
JACK (emelkedett hangon) A Vegyi Műveket apám alapította. Nem tűrhetem, hogy olyan ember kezébe kerüljön, akinek tisztázatlan a származása.
DOC Azért próbálja csak tisztázni.
JACK Züllött apa, aki eltűnt valahol a szennyecsatornákban, az anyja egy kurva, aki befeküdt a vén Nick ágyába, és most végrendeletileg a fiú lett a főrésztvényes, az igazgatótanács elnöke és a leggazdagabb ember az országban.
DOC A világ legszabadabb országában.
JACK Ennek a skandalumnak véget kell vetnem.
DOC Ne várja tőlem, hogy osztozzam a felháborodásában.
JACK Engem nem a felháborodása érdekel, hanem a vállalata. Már-már mesés a hírnevük.
DOC Főleg az áraink.
JACK Mellékes.
DOC Remélem.
JACK Essünk át ezen a bagatell ügyön. Vár a sofőröm.
DOC Az ajánlata?
JACK Százezer.
DOC Egymillió.
JACK (felháborodva) Na de kérem, legyen egy kissé szerényebb.
DOC A vevőhöz szabom az áraimat. (Vigyorog.)
JACK A konkurencia ötvenezerrel is beéri.
DOC A konkurencia. Ha még holnap is létezik.
JACK Képt szegez a torkomnak?
DOC A maga naivitása még a mi vállalatunknál is mesébb.
JACK Életemben először folytatók ilyen tárgyalást.
DOC Jó Isten, akkor hogyan tárgyalhat maga a költőivel?
JACK Össze kell hívnom az igazgatótanácsot.
DOC Hívja csak.

Jack belép a liftbe.

JACK Hogy aztán belemennek-e, kérdéses.
DOC (újra képregényújságot olvasva) Belemennek. A Vegyi Művekről van szó, nem irodalomról.

Jack a liftben el.
A háttérben felbukkan Bill, kék farmeröltönyt visel.

BILL Apa.
DOC (meghökkenően megfordul) Bill.
BILL Képregényújság.

DOC Ez van.
BILL Már mindenütt kerestelek.
DOC Eltűntem. (Felül.)
JACK Hosszú évek óta.
DOC Megy az idő.
BILL Már azt hittem, hogy...
DOC Nem, nem, megvagyok.

Zubogás.

BILL Egy hulla megy le?
DOC Most ezt csinálom.
BILL Megnézhetem?
DOC Nézd csak.

Bill a hűtőkamrába megy.

BILL Tökéletes munka.
DOC Nem vagyok kontár.
BILL Kifizetődik ez?
DOC Megjárja.

Bill kijön a hűtőkamrából.

BILL Hát, nyilván.
DOC Hogyan surrantál be ide?
BILL Nem surrantam, engem iderendeltek! Csak mikor egy órája lejttem, nem volt itt senki.
DOC Biztos épp a hűtőkamrát takarítottam.
BILL Gondtalanul élsz idelent.
DOC Megvannak a kapcsolataink. (Szemügyre veszi Billt.)
Egyetem?
BILL Szociológia.
DOC Divat.
BILL Előtte biológiára jártam.
DOC A biológia ma már nem férfiaknak való tudomány.
BILL White asszisztense voltam.
DOC (felnevet) A tanítványomé. (Hátramegy, whiskyt hoz.)
BILL Nagyon fájlalta, hogy átmentél az iparba.
DOC Neki is abba kéne hagynia a biológiát.
BILL Nagy tudós voltál.
Doc Jutottam valamennyire az aminosavakkal.
BILL Fontos felismeréseket köszönhetünk neked az életre vonatkozóan.
DOC Az én legfontosabb felismerésem az életre vonatkozóan az, hogy gazdasági krízis idején kíméletlenül az utcára löknek. (Iszik.) Eléggé meglepő ez a viszontlátás .
BILL Eléggé.
DOC Másvalakit vártam.
BILL Én is.
DOC Az ország leggazdagabb emberét. (Iszik.) Ne álltassuk magunkat. Jól tudod, kinek dolgozom. Mulatságos volt, hogy láthattalak. Én véletlenül az apád vagyok, te véletlenül a fiam vagy, egyéb mondanivalónk egymás számára nincsen. Ég veled, Bill. A Vegyi Művek örököse küldjön valaki alkalmasabb tárgyalópartnert.
BILL (higgadtan nézi az apját) Én vagyok a Vegyi Művek örököse.

Doc hallgat.

BILL Az öreg Nick elvette az anyámat. Két éve.

Doc iszik.

BILL Egyik remek ágyból a másikba hemperedett.

DOC (felnevet) Ez aztán a karrier! (Iszik.) Miközben én odajutottam, hogy hullákat bomlasztok fel, az eredeti alkotóelemeikre. Hát ez is egy karrier.

BILL (szenvtelenül) Az öreg Nick a magánrepülőgépével három hete nekiütközött egy sziklafalnak. Az anyám is a gépen volt.

DOC Őszinte részvétem.

BILL Az év balesete.

DOC Már réges-rég fogalmam sincs róla, hogy mi történik odafent. Térjünk rá az üzletre. (hátrahajítja a poharát)

BILL Térjünk.

DOC Te kihallgattad az előbbi tárgyalást?

BILL Ki.

DOC Egymilliót kínálnak a fejedért.

BILL Mindig is sejtettem, hogy mostohanagybátyám nem csupán szépirodalommal foglalkozik.

Doc meghökken, Billhez lép, sötét pillantással méregeti.

DOC Kiállítás egy csekket kétmillióról és eltűnsz.

BILL Jack meggyilkolásáért egy vasat sem adok.

DOC Könnyelműség.

BILL Viszont tízmilliót ajánlok...

DOC Vicces.

BILL ...az államelnök megöléséért.

Csend.

DOC Gyilkos tréfa.

BILL Halálkomoly.

DOC Bill, nekem van humorom, de figyelmeztetek, hogy a Vállalatnak nincs.

BILL Én nem tréfálok. Ami pedig az államelnök hulláját illeti, azt természetesen nem neked kell majd felbomlasztanod. nem akarom a népet megfosztani az állami dísztemetés örömétől.

DOC Tűnj el.

BILL Én tartom az ajánlatomat.

DOC Kétmillió Jack megöléséért, és kotródj innen!

BILL Te vagy az üzletkötőjük.

DOC Ezt az üzletet nem kötöm meg.

BILL Megkötöd.

DOC Ekkora marhaságba nem megyek bele.

BILL Cop adta meg a címedet.

Doc hallgat.

BILL Ha te nem, akkor őhózzá kell fordulnom.

Doc hallgat.

BILL Rendkívül hálás vagyok a rendőrfőnöknek. Ő hívta fel a figyelmemet a Vállalat létezésére, és ezzel rávezetett, hogyan használjam fel értelmesen ezt a lehetőséget.

DOC (gondolkozás után) Miért akarod meggyilkoltatni az elnököt?

BILL Én az anarchizmus mindeddig legradikálisabb irányvonalát képviselem.

DOC Ez időközben már feltűnt nekem.

BILL A represszív tendenciák...

DOC Igen, ez manapság a gyilkosok tolvajnyelve.

BILL Tárgyaljunk üzleti nyelven. Évente tízmillió, és a Vállalat évente megöl egy államelnököt.

DOC Tartós jellegű megbízatás?

BILL Csakis így lehet tartósan megbénítani az országot.

DOC Költséges.

BILL A levegőbe röpítem a világot, és a Vegyi Művekből származó mamutnyereséget használom fel puskapornak.

DOC Forradalmat az ember nem vásárol, hanem csinál.

BILL Csinálom én, a ti segítségetekkel. Nem az őskorban, hanem a fejlett technika korában élünk. Ha valakinek autóra van szüksége, nem saját kezűleg kell előállítania. Megveheti. Ha valakinek gyilkosságra van szüksége, nem kell saját kezűleg ölnie. Megrendelheti. Veszek tőletek gyilkosságot.

Doc hallgat.

BILL Résztes vagy a boltban?

DOC Húsz százalékkal.

BILL Nahát akkor.

DOC Nem egyedül döntök.

BILL A Vállalat üzletet kínált nekem, én mégjobb üzletet kínálok a Vállalatnak.

DOC Jack elfogadható ajánlatot tett.

BILL Tízmilliót az ember nem hajít ki az ablakon.

DOC Bill, utoljára mondom: kétmillió Jack megöléséért és ég veled. (megnyomja a lift hívógombját)

BILL Az ország leggazdagabb embere vagyok. Ti rám vagytok utalva, én pedig rátok. Különbek nektek ugrik a nagy üzlet, nekem meg ugrik a politikám.

DOC Beszélek a Vállalattal.

BILL Na látod.

DOC Majd értesítünk.

BILL Mikor?

DOC Hamarosan.

BILL Kezdesz észhez térni.

DOC Az életedet teszed föl erre a játékra.

BILL Mindent fölteszek erre a játékra.

DOC Ez a te magánanarchiad tiszta örültség.

BILL Te nem számolsz a mi társadalmunk mérhetetlen sebezhetőségével. Az én millióimmal nem kell pártot alapítani. Az én millióimmal csupán a te tudományos ismereteidet kell felhasználni.

DOC A tudománynak semmi köze a politikához.

BILL Talán mégis. Ha valaki egy bizonyos metánból, vízgőzből, ammóniákból és hidrogénből álló keveréket elektromos kisülésnek tesz ki, akkor aminosavat nyer belőle, az élet alapanyagát. Ez a kísérleted tett híressé. Én megismétlem ugyanezt a kísérletet a politikában. A keverék a társadalmunk - az ammónium is, a metán is különlegesen bűzös gáz -, az elektromos szikra pedig a millióm, amivel én általában cselekszem.

DOC Miattam teszed ezt?

BILL A te sorsod vezetett el a meggyőződésedhez.

DOC Az én sorsom érdektelen.

BILL Minden ember egy alapélményből indul ki.

DOC Engem akarsz megbosszulni?

BILL Tiszteld apádat és anyádat. Amikor téged a Vegyi Művektől elbocsátottak, gondolkodni kezdtem azon a társadalmi renden, amely előidézte ezt a gazdasági krízist, és amikor az anyám befeküdt az öreg Nick ágyába, azon kezdtem gondolkodni, hogyan lehet elpusztítani ezt a világot, amely téged elpusztított.

DOC Bill.

BILL Apa?

DOC Én a Vállalat szolgálatába álltam. Miért? Mert tönkretett a társadalom? Mert meg akartam mutatni a világnak,

hogyan tönkretettek? Mert megvetettem magam?

Gyűlöletből? Keserűségből? Nagy szavak. Talán csak pusztán nemtörődömségből, mert már semmit sem láttam rossznak, de talán csak azért, hogy valamivel jobban éljek: öt emelettel a föld alatt. Te engem nem tudsz megbosszulni, mert én már rég bosszút álltam.

Önmagamon. Valahogy úgy, mint egy megcsalt férj, aki bosszúból kiheréli magát.

Bill nem rendül meg.

BILL Akkor is megbosszullak.

DOC (dühöngve) Hagyj engem békén a bosszúddal.

Csend.

BILL Milyen csönd lett.

DOC Nincs több mondanivalóm.

BILL Víz csöpörög valahonnan.

DOC A folyóból szivárog.

BILL De ami odafenn történik már nem szivárog le hozzád. A világ már nem érdekel. Csak a halottjait szállítja még neked, meg a képregényújtságjait. Nem én pusztítom a világot, a világ pusztítja el önmagát. Én csak besegítek. (Belép a liftbe.) Tízmillió. Évente.

A lift bezárul és fölfelé indul.

A színpad közepén Boss áll. Sötét ruhát visel, egyik kezében kalapja, a másikban egy szál piros rózsa. A lift érkezik. Kétkerekű targoncán Sam nagy hajóbőröndöt gördít be.

SAM Hová, Boss?

BOSS Ide, Sam.

SAM Értem, Boss.

BOSS A Cadillacben várj meg, Sam.

Sam el. A lift fölfelé száll. Boss a hajóbőrönddel egyedül marad.

BOSS Ez a láda Ann holttestét rejti, a kislányét, akit ékszerekkel, bundával, sportkocsival, a Nemzeti Galériából lopott Rembrandttal ajándékoztam meg. (Leül a hajóbőröndre.) Nem áltatom magam. Jól tudom, vegyes érzelmeket keltek. Mint szabad vállalkozó, rokonszenvüket élvezem, de vállalatom tevékenységétől undorodnak, holott a többi üzleti vállalkozó csak látszólag nem ennyire szélsőséges, az üzlet világa elvszerűen radikális világ. A gyöngye bukik, az erős fölemelkedik, és hogy ez legális vagy illegális eszközökkel történik-e, kizárólag a körülményektől függ. nem fontos, hogy anyámnak, apámnak még a nevét sem ismerem, mellékes, hogy hétéves koromban megszöktem az árvaházból, semmi jelentősége annak, hogy kilencéves koromban bandavezér lettem, érdektelen, hogy tizenkilenc évesen a Tommey's bárban agyonlőttem a Dagi Félszeműt: más körülmények közt tábornok, kardinális, politikus vagy nagyiparos lettem volna. Nem a körülmények számítanak, csakis a jellem: számolni, kormányozni, gyilkolni, szeretni, boldog családi életet élni - mindehhez ugyanaz a jellemerő szükséges. (Leül a rivaldára. Előveszi a tárcáját, meghatottan felmutat egy fényképet.) A családom. Feleségem, Perpetua, tavasszal ünnepeltük az ezüstitlakodalmunkat, Angela leányom, huszonnégy éves, Priska leányom, huszonhárom éves, Sofia leányom, huszonkettő, Regina leányom, huszonegy, ez az édes kis pofácska pedig Loretta leányom, húszéves. (Elteszi tárcáját. Hátat fordít a közönségnek, áhítatosan a hajóbőröndre helyezi a rózsát.) Ilyen háttérrel kell megérteniük Ann halálát. Taktikai okokból öltem meg; hiszen különben nagyon is kedveltem őt. Nem azért kellett meghalnia, mert lefeküdt Dockal, ezt csak félelmében tette, úgy félt tőlem, hogy az már nevetésre ingerelt, még azt se csodálnám, ha bebeszélte volna magának, hogy Kittyt, az elődjét eltettem láb alól, Kittyt, aki már réges-rég egy jól menő bordélyt igazgat a Nyugati Parton, és így Ann még azt a hihetetlen dolgot is meg tudta tenni, hogy megcsalt, és még csak nem is sejtette, hogy a saját alkalmazottammal csal meg. Mulatságos. Egyenesen röhejes. (Kalapját a hajóbőröndre, a rózsa fölé helyezi.) Hogy Doc nem jött rá, kivel bújik ágyba, az aztán a másik kérdés: de hát létezett-e valaha is olyan entellektüel, aki ismeri a világot? Épp ezért olyan hasznavehetőek! És Doc, az ő nekrodializátorával - Isten látja lelkem! - igazán hasznavehető, ami csak még eggyel több ok lett volna arra, hogy ne vegyem zokon tőle az Ann-nel folytatott viszonyát, ellenkezőleg, áldásomat adtam volna rájuk, nem vagyok én egy pitiáner, csakhogy akkor színre lépett

Cop, ez a Cop, akivel én valahol már találkoztam egyszer, Cop, akit nem tudok magam alá gyúrni, aki húsz százalékot csikart ki Doc részére, és így aztán cselekednem kellett, Dochoz csakis Ann révén, Cophoz csakis Doc révén lehet hozzáférközni, Doc egyetlen sebezhető pontja pedig Ann volt. Mert rossz lelkiismerettel él. Mint minden entellektüel. Az entellektüel mindjárt kétszeres igényt jelent be a világra: kell neki a világ úgy, amilyen, és úgy is, amilyennek lennie kellene. Élni abból él, hogy a világ olyan, amilyen, amilyennek pedig lennie kellene, az szolgál neki mércéül, hogy elítélje azt a világot, amelyből él, és abban találja meg a felmentését, hogy bűnösnek érzi magát - ismerem én a nagy sunyiságot: a hatalmi harcra ez a csürhe alkalmatlan. Csak a büntudatában kéjeleg. Felelősnek érzi magát még a világ teremtéséért is, de büntudata nem igazi ám, csak képzelt, csak luxus, csak arra való, hogy a tettek előtt elbújjon. (Lehúzza mindkét cipőjét.) A derék Doc! Ann halálában bűnösnek érzi majd magát, velem szembeszegülni a bosszúmtól való félelmében nem mer, így Cop mellől átáll majd énhozzám, miközben egyre rosszabb lelkiismerettel szentté avatja önmagát. Jön a lift.

A liftből Doc száll ki, élelmiszert, egy üveg pezsgőt, egy szál piros rózsát hoz. Az élelmiszert meg a virágot a hajóbőröndre rakja.

DOC 'stét, Boss.

BOSS 'stét, Doc. Magára sem ismerek. Csak nem odafönt járt?

DOC Másodszor annyi év alatt. (A pezsgőt a hűtőkamrába viszi, onnan felelget Bossnak.

BOSS És először minek?

DOC Akkor ismerkedtem meg a barátnőmmel.

BOSS És most?

DOC Most meg a barátnőm jön le hozzám. Örökre.

BOSS Mikor jön?

DOC Tíz után.

BOSS Elfelejtí Doc, hogy járt maga még egyszer odafent.

Amikor Cop az irodájába hívatta.

Doc kilép a hűtőkamrából.

BOSS (felveszi Doc rózsáját) Szép rózsá. Ki az, aki elől a maga barátnőjének bujkálnia kell?

DOC Fogalmam sincs.

BOSS A barátnőjének csak a nevét kell megmondania, és a pasi ki van nyiffantva.

DOC De ő nem mondja meg.

BOSS Ez az átkozott női titkolózás. (A bőröndöt bámulja.)

Doc üres whyskisüvegbe állítja a rózsát, hoz egy ládát, és fehér asztalkendővel letakarja.

BOSS És az én kislányomhoz akarja vinni a barátnőjét?

DOC Ott biztonságban lenne.

BOSS Ha gondolja.

DOC Ki gyanítaná, hogy a nagy Boss barátnőjénél rejtőzködik?

BOSS Joe és Al majd odavezetik a barátnőjét.

DOC Rendes emberek?

BOSS Oszályon felüli fiúk.

DOC Holnap.

BOSS Persze, holnap.

DOC Előtte szeretnék vele megreggelizni még a Tommey's bárban.

BOSS Barátocskám, ha így folytatja, még elzüllik nekem.

DOC (észreveszi a másik rózsát) Még egy rózsza?

BOSS Én is hoztam egyet a barátnőjének.

DOC Nem nagyon szeretem a figyelmességeit.

BOSS Nekem is van szívem.

DOC Ne szálljon rá a barátnőmre.

BOSS No de gondoljon a pumpámra.

DOC Össze akarunk házasodni.

BOSS Mikor?

DOC Majd.

BOSS Ember, én óva intettem magát a szerelemtől.

DOC Ez az én dolgom.

BOSS Csak mondtam.

DOC Húsz százalékom van. Amint összejön valami pénz, új életet kezdek.

BOSS Aki hullákat bomlaszt föl, az nem kezd új életet.

DOC Kiszállok a boltból.

BOSS Vannak boltok, amelyekből nem lehet kiszállni.

DOC Ez fenyegetés?

BOSS Csak megállapítás.

DOC (a hajóbőröndhöz lép) Újabb áru?

BOSS Nem nagy ügy.

DOC Ki az?

BOSS Magánjellegű dolog.

DOC Jó.

Doc a második rózsát is az első mellé rakja az üvegbe, a hevenyészett asztalt két személyre megteríti, és gyertyát is állít rá, majd kirakja az ételmezt, sonkát gyöngyhagymát, kaviárt, zsemleket stb.

BOSS Doc. Tudom, hogy későre jár. Maga bevásárolt, és most várja a kislányt. De szakítson számomra egy negyedórát.

Az üzletünk kezd gigantikus méreteket ölteni.

DOC Hál' Istennek.

BOSS Nem tudom.

DOC Mi a kifogása?

BOSS Cop.

DOC Az évszázad üzletét szerezte meg nekünk.

BOSS Nem nekünk, önmagának.

DOC De mi is benne vagyunk.

BOSS Nem szeretem a korrupt rendőröket.

DOC A rendőrség mindig is korrupt volt.

BOSS De nem ilyen mértékben. Szót sem szólok, ha Cop elkér két vagy három százalékot, no de mindjárt ötvenet!

Óvatosan információkat juttattam el az államügyészhez, hogy Copot lepénzelték. A kisujját sem mozdította.

DOC Cop talán lepénzelte.

BOSS Az államügyészt? Így nem beszél egy hazafi.

COP Én nem vagyok hazafi.

BOSS Az államügyész nem megvesztegethető.

DOC Mindenki megvesztegethető.

BOSS Azt én tudom. Maga egy hazátlan bitang, az édes anyaföldre maga fütyül, és nem sül ki a képe ilyen gyanúsításokat hangoztatni.

DOC Bűnözni nem romantikus.

BOSS A hivatás étoszáról maga bizonyára még csak nem is hallott.

DOC A maga köreiben biztos, hogy nem.

BOSS Üzlettársak vagyunk, ezt éppen maga mondta. Akkor viszont tartsa magát az üzleti elveinkhez.

DOC Melyek azok?

BOSS Először: tisztos, polgári árak. Jacktól maga egymilliót kért. Ez irreális ár egy magánszemély kiküszöböléséért.

Ilyen árak mellett a konkurencia egy éven belül úgy elszaporodik, hogy már nem bírjuk majd sakkban tartani.

Másodszor: politika kizárva. Állandóan azt sulykolom a fiúkba: képviselő, szenátor - tabu, hát még az Elnök! Az Elnök szimbólum, amelyhez én nem nyúlok. A Vegyi Művek örököse, jó, még elmegy, de az államelnök meggyilkolását meg fogom akadályozni. Különben szétmargolnak bennünket a politikusok.

DOC Már eldöntöttük a kérdést.

BOSS Döntöttük?

DOC Cop meg én.

BOSS (gyanakodva) Maga találkozott Coppal?

DOC Ma délután.

BOSS És nekem még telefonon sem sikerült elérnem őt.

DOC Ő keresett föl engem.

BOSS A hátam mögött.

DOC Az államelnök elleni merénylet el van határozva.

BOSS Anélkül, hogy engem megkérdeztek volna.

DOC A többség dönt.

BOSS Bár megmaradtam volna a kuplerájaimnál, a játékbárlangjaimnál vagy legalább a kábítószernél. De ebben az ügyben még nem hangzott el az utolsó szó. A Vegyi Művek örököse egy közveszélyes műkedvelő. Aki manapság el akarja távolítani az államelnököt, annak csak egy távcsöves puskával rendelkező mesterlövészt kell szerződtetnie egy marék bankjegyért, nem pedig tízmilliót kihajítani az ablakon, hát még egy olyan feddhetetlen hírű vállalatához fordulni vele, mint a miénk. (Egy kulcsot hajít oda Docnak.) Lásson munkához.

DOC (meghökkenve) Most?

BOSS Most.

DOC De a barátnőm...

BOSS Nincs "de".

DOC Jó. (Felveszi a munkaöltözékét. A hajóbőröndhöz lép.)

BOSS Szép?

DOC Kicsoda?

BOSS A kislány. A magáé.

DOC Nagyon szép. (Becipeli a hajóbőröndöt a hűtőkamrába.)

BOSS Az a kislány is szép volt.

DOC Melyik kislány?

BOSS Az enyém.

DOC Volt?

BOSS Készítse elő a hűtőkamrában, és bomlassza fel őt az eredeti alkotóelemeire.

Doc a hajóbőrönddel eltűnik a hűtőkamra mélyén, az ajtó nyitva marad.

BOSS És én még olyan voltam hozzá, mint apa a gyermekéhez.

(Az "asztalhoz" csoszog, leül, meggyújtja a gyertyát.)

Doc! (Lábait fölrakja az "asztalra".) A sonkát én is

mindig Busonitól hozatom.

A hűtőkamrából kihallatszik, hogy Doc felnyitja a bőröndöt.

BOSS Végezze a dolgát a lánnyal.

A hűtőkamrából semmi nesz sem hallatszik.

BOSS (a gyertyára mered) Siessen, Doc, gondolhatja, hogy mennyire nem könnyű most nekem, és sajnálom, de az én kislányom már nem tudja vendégül látni a lakásán a maga kislányát. Busoni, klasszis. (Eszik.) Megfulladt. Rálöktem az ágyra, aztán fogtam egy párnát. (Eszik.) Gyöngyhagyma. (Szerteszét hajigálja a gyöngyhagymát, a hát mögé, a heverőre, mindenhová.) Féltékenységből. És közben olyan érzésem támadt, Doc, hogy a kislány mindvégig hű maradt hozzám, hogy az egész - ért engem, Doc -, hogy az egész história csak az én fejemben, Doc, csakis a fejemben - hiába, öregszem, a lötyögő pumpa, a dagadt lábaim, és örökké azok a képek a koponyámban, Doc, képek meg képzetek, hogy a kislány esetleg valaki mással - teljesen csupaszon - látom őket meztelenül hemperegni, Doc, meztelenül egy heverőn, valami olyanon, mint az ottan. Már rég a pokolra kellett volna küldenem. Az első gyanús jelnél. - Ha legalább azt tudnám - ma sem örült nekem, amikor az este föltemem hozzá - a legutóbbi időkben sosem örült nekem - már régóta szimatolok én valamit - a múlt február óta - befeküdtem mellé az ágyba, tettem magam, hogy bevettem az altatómat. - Hetek óta figyelem már, fekszem, fekszem mellette az ágyban - hát egyszerre csak kapja magát, felkel, összecsomagolja a bőröndöt, meg akar lépni, le akar lécelni, az ékszerekkel, a bundával meg a Rembrandttal, amit tőlem kapott, felszívódni a levegőben - még csak nem is védekezett. (Feláll.) Micsoda olajbogyók. (Eszik.) Ha legalább azt tudnám, ki az a fickó, akihez el akart iszkolni, és akivel lefeküdt, újra meg újra lefeküdt vele. (Lábával odább tolja a csomag cigarettát, amit Ann hagyott a földön.) Ő is ezt a cigarettát szívta. De talán az a fickó valójában nem is létezik.

(Bekapcsolja a lemezjátszót, Vivaldi, Nyár, Allegro non molto, a hűtőkamrához lép.)

BOSS Hogy tetszik a kislány? (Bekiabál.) Ann-nek hívták.

Semmi válasz.

BOSS Hát igen, talán nem a maga zsánere. Pláne így, hullának. (Visszamegy az "asztalhoz".) Még rákot is felhajtott. (Az "asztalra" szórja a rákot.) Ha legalább megmozdult volna a kislány, elvégre az ember nem hagyja csak úgy megfojtani magát, és tulajdonképpen én nem is akartam, csak éppen...

Doc kilép a hűtőkamrából.

Boss Docra mered.

BOSS Érdekes, de most már féltékeny sem vagyok.
DOC Halott.

BOSS A szardellás szendvics a kedvencem. (Eszik.) Ha ezt a kislányt megnézi, amint úgy fekszik, és elképzeli, milyen lehetett élőben, akkor ugye megérti, hogy féltékeny voltam rá?

DOC (lassan, automatikusan beszél, mintha álmában beszélne) Még huszonöt éves sem lehetett.

BOSS Ez nem válasz.

DOC Szép.

BOSS Ezt én is tudom.

DOC A legszebb nő, akit életemben láttam.

BOSS Ezt is tudom.

DOC Nem lett volna szabad megölnie.

BOSS De megöltem.

Doc leállítja a lemezjátszót.

DOC Boss.

BOSS Doc?

DOC Én...

BOSS Igen?

DOC Semmi.

BOSS Hát ha semmi, semmi. Azért alkalmaztam, hogy hullákat bomlasszon föl, nem azért, hogy pszichológiaórákat adjon nekem. Végül is csak egy kurva volt.

Doc a munkaöltözékében, kesztyűsen az "asztalhoz" ül, és pedánsan, mereven étkezni kezd.

DOC Nem ismertem.

BOSS Tudom, hogy nem ismerte.

DOC Már nem kell a lakása.

BOSS Azt hittem pedig, hogy veszélyben forog a barátnője.

DOC Biztosan eltúlozta.

BOSS De hát félt.

DOC Már nem.

BOSS Ahogy gondolja.

DOC Máshol szállásolom el őt.

BOSS Maga tudja. Gondolom, szeretne boldog lenni a kislányával, nem? (Aggódva.) Ember, maga holtsápadt. Megesik magán a szívem. (Dockal szemben leül, gorombán megdobálja őt a két rózsa szirmaival, majd nekilát a kaviárnak.) Mint érző lelkű embert, bizonyára megviselte a kislány halála. Úgy meg van rendülve, mintha a maga szeretője lett volna, pedig hát ugye nem is ismerte. Az a baj magával, Doc, hogy nem üzletember. Úgy beszélek magával, mint apa a gyerekével. Kikészül, Doc, ha ezt így folytatja, az élet napról napra keményebb, a hatalmi harc egyre förtelmesebb, most már vadállatok léptek a porondra. Van egy ajánlatom, Doc: a maga részesedése húsz százalék a Vállalatnál, mármint átengedi nekem a húsz százalékát, én adok magának havi ötezet, leveszek a nyakáról minden gondot, maga pedig teljes erejével az idelenti csendes munkájára koncentrálhat. Mit szól hozzá? Nem vagyok nagyvonalú? (lenyalja ujjait) Príma kaviár. (felhúzza cipőit)

DOC Elfogadom az ajánlatát, az államelnök halála ellenében.

BOSS De hát miért? Mit vétett magának az a jóember?

DOC A Vállalatnál való együttműködésemnek értelmet kell nyernie.

BOSS Különös válasz, jellemző válasz.

DOC Ez a feltételem.

BOSS Magától értetődik, Doc, természetesen. Ha Cop is így akarja, kész vagyok tízmillióért lelövetni az Elnököt. A maguk kedvéért. Nehéz szívvel, gondolhatja. Hiszen ismeri a hazafias érzelmeimet. Végül is ott voltam Isigaki ostrománál. (A hűtőkamrába megy, majd visszatér Ann bundájával, amelyet zsákmányként vonszol maga után a földön.) Mint élelmezőtiszt. Köszönöm a hidegtálat. Remélem, nem a kislány elől faltuk fel. (Fölteszi kalapját.) Elmegyek Sammel piálni egyet. Mit gondol, ő is átállt Cophoz?

DOC Lehet.

BOSS A hajóbőröndért majd elküldök.

DOC Kérem.

BOSS Kíváncsi vagyok, hogy időközben milyen friss csibehús érkezett a Tommey's bárba. Ne lógassa az orrát, Doc. A nő csak nő. És az enyémet bomlassza fel szépen! Tíz múlt. Bármelyik pillanatban beállíthat a magáé. (Belép a liftbe.) Csak tudnám, hogy hol találkoztam én már Coppal - sosem fogok rájönni.

A lift fölfelé száll.

Doc ülve marad a helyén, gépiesen sonkát vesz magának, eszik. Sötét.

Fény Copra. Most először látni, hogy bal karja hiányzik, kezét vaskampó pótolja. Szétveri Doc szálláshelyét, az "asztalról" lesöpri az élelmet stb.

COP Boss igazat mondott. Sosem jött rá, és amikor már a Cadillacben ringatózott, hogy a Tommey's bárban két pofára faljon meg vedeljen, mint a régi szép időkben akkor sem tudta, hogy hol találkozott már velem, mégpedig nem is egyszer, hanem kétszer. Bal karomat meg a jobb lábamat ő lőtte szét - az ügyeletes sebésznek amputálnia kellett; mert több mint húsz éve Boss betört egy ékszerészhez, és az ifjú rendőr, aki az útját keresztelte, pont én voltam. Mellékes, hogy engem akkor nyomorékká lőtt, fő dolog, hogy itt kezdődött mindkettőnk karrierje. Ő az alvilág királyává nőtte ki magát, én meg rendőrfőnökké, egymás hátán kapaszkodtunk fölfelé, pontosabban az én sikertelenségem az ő sikerein ért a csúcsra. Mert bár azóta állandóan a nyomában vagyok, mesterkedéseim átlátok, búvóhelyeit felderítem, tranzakcióit nyilvántartom, figyelem a kurváit, a stricijeit, informálódok a bandákhoz, a szindikátusokhoz fűződő kapcsolatairól, sőt én magam hergelem, uszítom rá őket, mindig kitalál valami ügyes trükköt, mielőtt lefülelhetném. A kapcsolatai, a népszerűsége, a hazafiassága, a pénze mindentől megóvja egyedül a hadirokkantsági alapítvány részére kétmilliót adományozott. Erre taktikát változtattam, és lassan cserbenhagyta őt a szerencséje, anélkül hogy észrevette volna. Rávette magát a kábítószerre, vártam, egyre elbizakodottabb lett, hagytam, csinálja, meghódította az egész piacot, én játszottam a gyanútlan; de amikor Mackel együtt a Vállalatot megalapította, ő, Boss volt a gyanútlan. Egy ember, akit megnyomorított, akit elfelejtett, akit még csak meg sem ismert, amikor viszontlátta - mert ennyire semmi volt neki, amit velem tett, hisz épp ez az örület - egy életen át angyali türelemmel gyűjtögette a bizonyítékokat, hogy a bíróság

elé állíthassa - de hogy micsoda óriási esztelenség volt az egész, micsoda mértéktelen időpocsékolás, micsoda gigantikus vakság vezetett - mire végül már ott tartottam, hogy Bosst meg a Vállalatot kiemelem az odújából, mint egy rakás visongó patkányt, addigra a közállapotok a fejembe verték - nem egyszerre, hanem - és ez még borzalmasabb - fokenként, a hivatal szolgálati útján - hogy én, a nyomorékká lótt, rozoga zsaru, egyedül én vagyok itt a bűnös, akit majd elnyel a pokol, egyedül én, mégpedig abból az egyszerű okból, hogy egy olyan világban, amelyből az igazság kilopható, én váltig az igazságot kerestem, mintha az igazság nem mindenki dolga, hanem magántulajdon lenne. Hát akkor csináljunk itt végleg rendet.

A lift lefelé száll.

Cop a hűtőkamrába megy, valami a cserepeire zúzódik szét. Cop újra előbukkan a hűtőkamrából, műkarja kampóján Ann estélyi ruhája, jobbáiban egy üveg pezsgő, a heverőre veti magát. Doc kilép a liftből, egy üveg whiskyt hoz. Leül.

DOC A Tommey's bárból jövök.
COP Mindjárt itt a reggel.
DOC Boss már nem piál ott.
COP Boss többé már nem piál ott.

A lift fölfelé száll.

DOC Valamilyen szag van itt.
COP Na és.
DOC Valami bűzlik.
COP Hadd bűzölögjön.
DOC Hullabűz.
COP Hullákon kívül itt semmi más nincs.

DOC Nyitva a hűtőkamra.
COP Szétvertem a hűtőberendezést.

Doc hallgat.

COP Boss meztelen nője hever odabent a szerkentyűjében. Itt az estélyi ruhája. (Doc felé lengeti Ann estélyi ruháját.)
DOC Utálom a korrupt zsarukat.

A lift lefelé száll.

COP Énutánam még korruptabbak jönnek.
DOC Szívódjon föl a lifttel.
COP Találkozóm van magával meg Boss-szal.
DOC Én nem tudok róla.
COP Hát most tud.

Kinyílik a liftajtó, Sam begördíti Boss hajóbőröndjét.

SAM Hová, Cop?
COP Valahová, Sam. A hűtőberendezés készre ment.
SAM Parancs, Cop.

Sam elgördíti valahová a hajóbőröndöt.
Doc feláll.

DOC Ez Boss hajóbőröndje.
COP No látja, mégiscsak találkozónk van Boss-szal. Tűnj el!
SAM Parancs, Cop. (Felmegy a lifttel.)

Doc kinyitja a hajóbőröndöt, belé mered.

DOC Sam volt, aki...
COP A Cadillacben.
DOC Bossnak volt igaza.
COP Nyilván.
DOC Sam átállt magához.
COP Már régóta ajánlkozik, hogy ő gazdaságosabban elvezetné a bandát.
DOC Minden átmegy a maga kezébe.
COP Az állam kezébe megy át minden. (Kézmozdulatot tesz.)
Legyek. Egyszeriben. (A hajóbőröndre pillant.) A derék
Boss. Talán még ő volt a legtisztességesebb. Sosem fogta fel, hogy a magángazdálkodás aranykora véget ért.
Ezrivel hullanak most a hozzá hasonlóak. Nagyvadakra folyik a vadászat.
DOC Ki gyilkolta meg Bosst?
COP A harminc százalékkal talán még kiegyeztek volna.
Habár még ezzel az aránnyal is túl hatalmas volt ő a Vállalatnak. Boss akkor írta alá a saját halálos ítéletét, amikor Magáról legombolta a részeseését. Most a Vállalat mindent önmagának akar.
DOC Én beérem havi ötezerrel.
COP Szerény.
DOC Túl akarom élni.
COP Hát a túlélést Bossnak is meg kellett volna fontolnia. (Újra lezárja a hajóbőröndöt.)

A liftajtó nyílik, Sam két elegáns diplomatabőröndöt cipel be.

SAM Jack.
COP Rakd le valahová.
SAM Igenis, Cop. (A két bőröndöt lerakja a lift elé, a rivaldára)

Jim jön a liftből, Bill gyapjútakaróba göngyölt holttestével.

JIM Hová tegyem, Cop?
COP Rakd a hajóbőrönd elé.
JIM Parancs, Cop.

Sam és Jim a hajóbőrönd elé rakják Bill holttestét.

JIM Odafent várakozunk, Cop.
COP Várakozzatok odafent.
SAM Ha túl soká tart, akkor lejövünk.
COP Akkor gyertek le.

Jim és Sam el a lifttel.
Cop felhajtja a takarót Billről.

DOC Bill.
COP Az ország leggazdagabb embere.

Doc hallgat.

COP Ismerte?
DOC Csak tárgyaltam vele.
COP Rokonszenves fiú.
DOC Fantaszta.
COP Nem tudom.
DOC Gondoltam, a tízmilliós megbízatást csak elfogadja a Vállalat?
COP El is fogadta.
DOC Hiszen megállapodtunk.
COP Meg.
DOC Hát akkor nem lett volna szabad Billt...
COP Nyilván mégiscsak szabad volt.
DOC És az Elnök?
COP Ettől függetlenül lelövik.
DOC Jacket miért ölték meg?
COP Taktikai okból.
DOC És őket kettőjüket ki...
COP Érdektelen.
DOC Sam?
COP Nem.
DOC Jim?
COP Én.
DOC Miért?
COP Ők végzik a tiszta munkát. Valakinek a piszkosat is el kell végeznie.

Doc rá akarja vetni magát Copra, Cop Doc arcába vágja Ann estélyi ruháját.

COP Undorító, felhőkben jönnek a döglegyek. (Hessegeti a legyeket.) És valahonnan folyton csöpög a víz.

Doc hallgat.

COP Tényleg nem ismerte a fiút, Doc?
DOC Nem.
COP Érdekes. (Docot figyelve.) Miközben beszélgettem vele, egyszerre az az érzésem támadt, hogy ez a fiú pontosan olyan, amilyen maga lehetett egykor. Sajátságos nem?
DOC Véletlen.
COP Tényleg? De hát egykor maga is csak hitt valamiben.
DOC Tudós voltam, semmi más.
COP Tudom, vegyész.
DOC Feltaláltam egy mosóport.
COP Vagy talán az életet kutatta.
DOC Hogy jut az eszébe az ilyesmi?
COP Csak úgy elképzeltem magamban. A fiú a világot akarta megváltoztatni.
DOC És ezért megölte.
COP Ezzel Billnek számolnia kellett.
DOC Ártatlan volt.
COP Azt hittem, nem ismerte.
DOC A tárgyalásunk folyamán szerzett benyomásom.
COP Az ő világnézetével az ember ne legyen ártatlan. Ni, patkány. (Űzőbe veszi.)
DOC Mestermunka. A megrendelőt lelövi, és a tízmilliót bekaszírozza.
COP Még csak nem is védekezett. A lakásán történt. Csak olyan csodálkozva nézett. Két üveg whiskyt ittam meg utána.
DOC A Vállalat virágzik.

COP Hála a maga segítségének.
DOC nem én gyilkoltattam meg.
COP (dühösen) Maga tárgyalt veled.
DOC Én, de másról.
COP Hajítsa oda az ország leggazdagabb a volt fő részvényese meztelen szeretője mellé, vagy ki tudja, ki másnak volt még a szeretője.
DOC Majd.
COP Majd. Tudom. Magának semmi dolga ezzel. Magának kizárólag hullákkal van dolga. Bill engem egy másik fiúra emlékeztet.
DOC Kíméljen meg az emlékeitől.
COP (megáll Doc előtt) Az a fiú is huszonnégy éves volt. Egy metodista templom tetejéről távcsöves puskával lövöldözött iskolásgyerekekre. Tizennyolcat megölt. Én fegyvereztem le. Nem tanúsított semmilyen ellenállást. Azt hitte, valami derék dolgot cselekedett. Soha boldogabb fiatal embert nem láttam még.
DOC Örült.

COP Az.
DOC Mi köze ennek ahhoz?
COP Mindkét fiú azt hitte, hogy igaza van. Ennél félelmetesebb hit nem létezik. (Elfordul Doc-tól.) Egy vallomással tartozom, Doc. Bill nem állított ki nekem csekket. Lelőttem, mielőtt kiállíthatta volna.
DOC Ez mire volt jó?
COP Hogy robbantsam a tízmilliós üzletet.
DOC Jack megvesztegette magát?
COP Jack halott.
DOC Maga ölte meg.
COP Igen, most egy kissé magamat is olyannak látom, mint az a távcsöves puskával lövöldöző fiú volt.
DOC Maga mindkét üzletet robbantotta?
COP Ez a világ kizárólag az óriási üzleti veszteségekre érzékeny még, különben semmi más meg nem rendítheti.
DOC (kiáltva) De maga is részvényes!

Cop ördögi nevetésben tör ki.

COP Én sosem voltam részvényes. (Kiissza az üveg pezsgőt, mintegy véletlenül meglöki a lemezjátszót, Vivaldi, Négy évszak, Tél, Largo.) Az államügyész a szemembe röhögött, amikor a maguk gyilkossági vállalkozását felderítettem, és az államügyésszel az egész közigazgatás beszállt az üzletbe.
DOC Piát ide! (Whiskyvel.)

A nagy korrupció makámája következik, közben Cop a hajóböröndre rakja előbb az egyik, majd a másik diplomatatáskát, a monológ végén a három bőröndön ül, bal műkezén még mindig Ann estélyi ruháját, jobbán pedig a pezsgősüveget tartva.

COP Én tetten értem, kinyomoztam, az államügyészhez benyomultam, leszedtem őt az íróasztal lapjáról meg a titkárnője hasáról: most fogd meg, mondom neki, mert tetten értem, és ha ezt nem érted, még megéred, hogy ebben az országban többet fognak embert ölni, mint egy jó nagyot kefélni. Mire az államügyész higgadtan begombolja sliccét, ugyan fiam, mondja, mi ez a linkség? A tettenérés éretlenség, nem érteni kell a tette,

hanem tenni - szálljunk be mindketten a Boss-bandába, az ára nálam, mert én vagyok az államapparátus, akkurátus: harminc százalék csak. Rajta, Cop, csak fürgén, ügyes légy és ne kicsinyes, szorozz és ossz, a maradékon pedig marakodhattok: te meg Boss.

Erre úgy felháborodtam, hogy a polgármesterig meg sem álltam, és egyenesen a képébe vágtam: az államügyész nem megbízható, erőt vett rajta a korrupció! Ez nem elhanyagolható, mondta hanyagul a polgármester, de a korrupciót leküzdeni, édes fiam, nem kívülről, belülről kell: legyünk mind a hárman bandatagok, így a bűnnek határt szabok. Tizenöt százalék nem sok, mert humanista vagyok. Rajta. Cop, csak fürgén, ügyes légy és ne kicsinyes, szorozz és ossz, a maradékot pedig marakodhattok: te meg Boss.

Ilyen szégyent le nem nyelek. A kormányzónál jelentkezem. Elmesélem, hogy tiszta korrupció a tisztelt adminisztráció. A nagyúr nagyot hallgat, csak a likórból kortyolgat. Édes fiam, mondja végre, az ámulatod ámulatba ejtő. Emberek volnánk, vagy mi a szösz, nem értem, hogy min hóbörögsz. Ha nem vesztegetsz, akkor vesztesz, és aki ezt nem tudja, ugorjon a kútba. Mind a négyen belépünk az organizációba. Jóakaratomért, igaz, jó árat is kérek, de jól is jártok, mert bennem közismert hazafit nyertetek, akiből még Elnök is lehet, és akit a cég harminc százalékért megvehet. Rajta, Cop, csak fürgén, ügyes légy és ne kicsinyes, szorozz és ossz, a maradékon pedig marakodhattok: te meg Boss.

Több se kell már nekem, elkeseredetten országunk legfőbb bírójához bevágódok, tegyen nekem igazságot. Drága fiam, rendőr légy és ne író, mondta erre a bíró, igazságról nem ábrándoznak, csak kontár tollnokok meg elvált asszonyok. Ami nincs, azt ne keresd, és a hangja olyan kenetes, mintha ő lenne a kegyes, mennyei Atyaisten. ne süldő légy, hanem: éljünk mind az öten a bandából, mint legfőbb bíró sokat érek, és mindössze huszonöt százalékot kérek. Rajta, Cop, te szegény, csak fürgén, ügyes légy és kicsinyes, szorozz és ossz, a maradékon pedig marakodhattok: te meg Boss.

DOC Halálra röhögöm magam! (Ismét meghúzza a whiskysüveget, máris részeg.) Váratlanul felbukkan, megjátssza itt nekünk a vasöklű nagymenőt, a feje tetejére forgatja a Vállalatot, és mindezt miért: hogy rongyos havi pár ezerrel kielégítsék! COP Pénzzel engem nem lehet kielégíteni. Én nem ragaszkodom annyira a túléléshez, mint maga, Doc. Jim meg Sam odafönt várnak, vagy lejönnek értem, ha elhúzódik a tárgyalásunk. Ez lesz az én végkielégítésem. Sosem képzelegtem, de azt hittem, hogy hébe-hóba mégiscsak lehet némi igazságot tenni. Ott egy újabb patkány. (Felé hajítja az üveget.) Éppoly naiv voltam én is, mint ez a felnőtt kisfiú. Én is a magam egyéni, örült magánháborúját vívtam. Egy életen át. Hiába? Nem tudom. Ha ma felderítesz egy bűntényt, téged semmisítenek meg, nem a bűnöst; és mert ebben a kutya-komédiában nem akartam részt venni, megöltem Jacket meg a fiút. Így hát igazságos dolog lesz, amit Sam meg Jim tesz velem, ha nyomorult egy igazságosság is, de hát manapság már ez is sok, másféle igazság többé nem létezik. Patkányok! Ott is egy! (Űzőbe veszi őket.) Egyszerre mindenütt patkányok futkosnak itt.

DOC Most bújnak elő.

COP És visonganak.

DOC Mondja már!

COP Itt is egy! Ott! Meg ott! (Üldözi az állatokat.)

DOC Mert szétrombolta a hűtőberendezést. Ha magán állna, az egész világot szétrombolná.

COP (Dockal szemben leül) Doc, én nem áltatom magam azzal, hogy tönkretettem a Vállalatot, sőt most fognak tódulni igazán a kuncsaftok. De egy rövid világpillanatra megálljt parancsoltam a szorgalmas üzletkötések végzetes cséphadarójának. Miért? mert végül is az embernek egy kicsit tisztelnie is kell önmagát, különben a helyzete túlságosan is méltatlan és, őszintén szólva, túlságosan is nevetséges lenne. De nem tudom, Doc, hogy ért-e engem, hiszen maga tudós, és elbújik a föld alá. Öt emelet mélyre. Két újabb patkány. Jó nagy, hizott patkányok.

DOC (maradék whiskyjét Cop arcába löttyinti) Piszkos csirkefogó.

COP (feláll) Szóval mégiscsak ismerte a fiút.

DOC (kiáltva) Nem.

COP Meglátja, hogy a végén bejön majd az anarchizmusa. Ma

minden bejön. (Széket kap fel, leül az előtér bal oldalán.) Mi ma a gyilkosság, Doc? Nemes bűncselekmény. És ez a neme s bűntény megdicsőítette ezt a áldozati bárányt itt, a társadalomnak pedig kezébe adta az ürügyet, hogy a gyilkosok társadalma legyen. Mintha civilizációnk létformája már réges-rég nem a bűnözés lenne. Az ő anarchizmusa zseniális hülyeség volt. Kapóra jött mindenkinek, akár a karácsonyi ajándék. Az államügyész, a polgármester, a kormányzó, a legfőbb bíró mind rajongtak a fiúért. Együttműködött velük, az akarata ellenére. (Közönyösen.) Egyébként most az apját keresik.

DOC Kinek az apját?

COP Bill apját.

DOC Minek?

COP Mert most ő lett a Vegyi Művek örököse.

Doc hallgat.

COP Az ország leggazdagabb embere.

Doc hallgat.

COP Állítólag kallódik valahol. Lemerült a mélybe.

DOC És ki keresi?

COP A Vállalat.

DOC Miért?

COP Jack özvegye tízmilliót tűzött ki a fejére.

DOC Nagy dolog.

COP Akkor az özvegyé lenne az ország legnagyobb vagyona.

DOC Semmi közöm hozzá.

COP Nekem se.

DOC Maga megbolondult.

COP Nincs kizárva.

DOC Erre mérget vehet.

COP Nem kell mérreg, golyót kapok. (Szivart dug a szájába.)

Adjon tüzet.

Doc tüzet ad neki. Cop szivarozik.

COP A szivar a fiútól való.

A lift lefelé száll.

COP (átad Docnak egy tárcát) Fogja.

DOC Mi ez?

COP Bill tárcája. talál benne néhány bankjegyet meg az apja fényképét.

Doc hallgat.

COP Látja, mégiscsak rájöttem a nevére.

DOC Menjen most el.

COP Fölösleges.

Jim és Sam lépnek ki a liftből. A lift újra felfelé indul.

SAM Barátom, rajokban jönnek itt a legyek.

JIM Átkozott dög. (Rúgásra lendíti a lábát.) A patkányok meg fölmásznak az ember nadrágjára.

COP No, lejöttek?

JIM Dögmeleg van odafent.

COP Ebben a városban mindig dögmeleg van.

JIM Átejtett bennünket, Cop.

COP Az bizony lehet.

JIM Telefonált az államügyész.

SAM A fiúk már együtt vannak odafent.

COP Idelent maradok.

JIM Akkor hátrafelé, Cop. (Cop pisztolytáskájából kiveszi Cop pisztolyát.)

COP Fura, hogy az élet egyszerre csak értelmet nyer.

SAM A hűtőkamrába, Cop.

JIM Meg kell lennie, Cop.

COP Hogyne, értem.

SAM Akkor gyerünk.

JIM Gyorsan megcsináljuk, Cop.

COP (feláll, szivarozik) Hát akkor menjünk. (A hűtőkamrához lép, az ajtóban megáll.) Doc.

DOC Cop?

COP Aki meghal, az többé nem működik együtt senkivel.

(Még egyet szippant a szivarjából.) Valószínűtlenül jó Havannákat szívott a fiú. (Eltapossa a szivart.)

Cop, Jim és Sam a hűtőkamrába el.

Doc átkutatja Bill tárcáját, megtalálja fényképét.

A hűtőkamrában lövés dörren.

Doc széttépi a fényképet, a papírdarabkákat megeszi.

Jim és Sam a hűtőkamrából kilépnek.

JIM Kész.

SAM (Bill holttestéhez lép) Úgy látom, a cipője pont jó lenne. (Lehúzza Bill holttestéről a cipőket.)

A lift lefelé száll.

SAM Tartsad egy kicsit a lábát, Doc.

Doc tartja a hulla lábát.

SAM (lehúzza a jobb cipőjét) Mindig kis lábon jártam.
(Felveszi Bill jobb cipőjét.) Pont jó.

Jim Bill holttestéhez lép.

SAM Első osztályú bőr. Elegáns.
JIM Fasz a nyakkendő. (Leveszi a hulláról a nyakkendőt.)

A liftből Joe és Al lép ki, rendőregyenruhában, ládákat cipelnek.

JIM Tegyétek le az árut akárhová. A hűtőkamra még nem működik.

Joe és Al az előtérben egymásra halmozzák a ládákat.

SAM (fel-alá járkál Bill cipőjében) Mintha rám öntötték volna.

JIM Most tátod a szádat, Doc, hogy mennyi új áru jön, mi?

SAM És nemcsak áruk. Hanem olyanok is, akik rontani akarták az árainkat.

JIM Fasz a mandzsettagombok. (Leszedi Bill hullájáról a mandzsettagombokat.) Türkiz.

SAM Féldrágakő.

JIM Fasz a öltöny.

SAM Osztályon felüli.

JIM Selyem. Pont jó lesz a fiamnak. Még szerencse, hogy Cop fejlövással intézte el.

SAM Cop mindennek ellenére osztályon felüli gyerek volt.

Lehúzzák Bill öltönyét.

SAM Mit csinál a fiad?

JIM Tanul.

SAM Mit?

JIM Orvosira jár.

SAM Még egy doktor Schweitzer lesz belőle. Az én fiam fodrásznak tanul. Női. Mindig volt benne valami olyan művészi véna.

JIM Tőled örökölte. Fasz a ing.

SAM Selyem az is.

JIM Kicsit foltos lett.

SAM Megy a mama mosógépébe.

Lehúzzák Billről az inget is. Joe és Al a lifttel fölfelé indulnak.

JIM Ha még Bill apját is előkerítenénk, az lenne csak az igazi bolt.

SAM Állítólag részegen csavarog valahol. A zoknikat is?

JIM Mindent. Minőségi cuccok.

Sam lehúzza Bill alsónadrágját meg a zoknijait.

Jim tűnődve szemléli Docot.

Eközben Joe és Al állandóan újabb ládákat hoz.

JIM Mondd, Doc, te tulajdonképpen vegyész voltál vagy biológus?

DOC Vegyész.

JIM Bill apjáról persze még csak nem is hallottál, mi?

DOC Nem ismertem sem őt, sem Billt.

JIM Na persze.

SAM Kit ismerne ez?

JIM Sejtelve sincs semmiről.
SAM Tulajdonképpen mennyit is kapsz te, Doc?
DOC Ötezet.
SAM Hiszed te.

Sam és Jim összeverik Docot.
Doc összeesik.

SAM Nekem leadsz havi kétezret, értem? (Lehívja a liftet.)

Doc a földön csúszik-mászik. Jim rugdossa.

JIM Nekem meg kétezerötöt.

Doc a földön kuporog.

SAM És még mindig marad ötszázad a mocskos munkádért.

Jim körülnéz. Mindenütt halmokban állnak a ládák.

JIM Mennyi dolga lesz ma.
SAM Azért van itt.
JIM Jó fej, jól jön nekünk.

Sam és Jim belépnek a liftbe.

SAM Hát csak folytasd szépen, fiam, folytasd.

A lift fölfelé száll.
Fény most már egyedül Docra, aki a földön vonszolja magát, fekve
marad.